רנו עכשיו

Super 5

מבצע מחירים מפתיעים
ותנאי אשראי נוחים
מאפשר לך לקבל מיד רנו סופר 5.

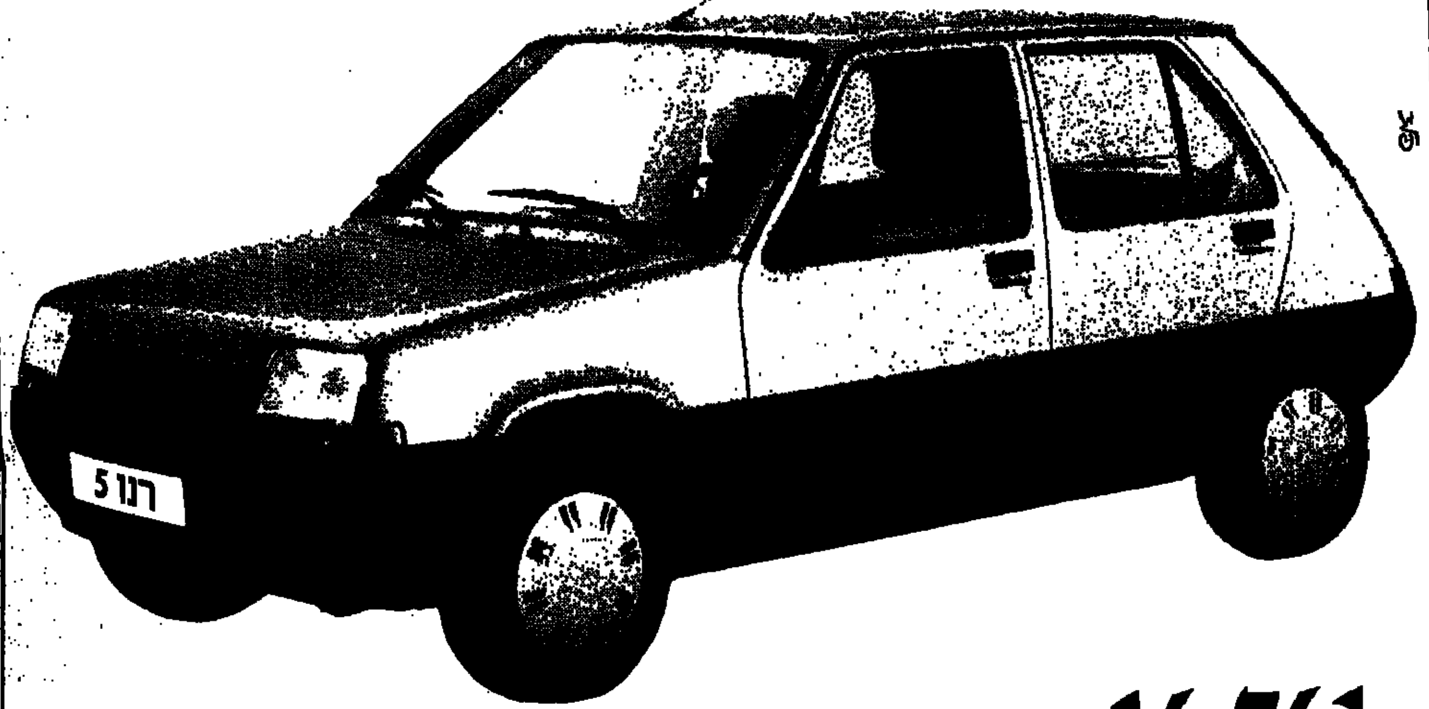

16,761 ש"ח כולל מע"מ - רנו 5 TL, 1100 סמ"ק, 5 דלתות, 4 הילוכים.

17,860 ש"ח כולל מזגן ומע"מ - רנו 5 לה קאר, 1250 סמ"ק, 3 דלתות, 5 הילוכים.

18,866 ש"ח כולל מזגן ומע"מ - רנו 5 לה קאר, 1250 סמ"ק, 5 דלתות, 5 הילוכים.

אפשרות לקבלת אשראי עד 60% ממחיר המכונית לפני מע"מ והפקדה ב-36 תשלומים חדשיים שווים.

אין מחיר לאמינות של RENAULT

בני משה קרסו:
■ ת"א טל. 627151 ■ חיפה טל. 727204
■ ירושלים טל. 226491 ■ באר-שבע טל. 70911
■ חיפה טל. 510296 ■ נתניה טל. 40404

המחירים אינם כוללים הובלה.

חדש
מפוג'י
SUPER HR
שלו בארץ ובעולם
כדור ים חינם
FUJICOLOR
CN 24
לכל הרוכש 2 סרטי צילום פוג'י מעניקה חברת פוג'י כדור ים ענק.
FUJI FILM
משנה את כל התמונה
HR 100

שיט שלא שוכחים לעולם
4 הפלגות בלבד ליפים בנמלי יוון, איטליה ותורכיה.
מתנה לבנים ובנות החוגגים השנה בר/בת מצוות: הפלגת חינם בתא עם ההורים המשלמים מחיר רגיל
3 ארוחות מלכים ביום
אמנים אורחים בהפלגה ב־14.8: • פנינה זלצמן • אפי נצר • דני ליטאי • דודו פישר • אבי טולידנו • שולה חן
אמנים אורחים בהפלגה ב־7.8: • גלי עטרי • להקת „משינה" • סולימן הגדול • דליה עמיהוד • הקוסם יוריני
מרצים אורחים בהפלגה ב־14.8: • פרופ' יוסף הקר • פרופ' שמואל ספראי • פרופ' אשר עובדיה
קצין בידור: דודו דותן
CITY OF RHODES
„סיטי אוף רודוס" היא:
• האניה היחידה שאינה פוקדת נמלים מצריים.
• האניה היחידה בעולם שיש בה מטבח בינלאומי ויווני כשר.
• האניה היחידה בעולם שיש בה קצין בידור המדבר בשפתך ומבין אותך.
• האניה היחידה המציעה לנוסעים לא רק קאזינו, בריכת־שחיה, חנות־ללא־מכס, דיסקוטק ובידור בינלאומי — אלא גם בידור ישראלי עשיר.
• האניה היחידה שהותאמה במיוחד לקהל הישראלי — המבקש להפליג בנוחות ובבטחה.
• 7 ימים במסלול:
חיפה — רודוס — בוספורוס — איסטנבול — מיקונוס — הרקליון (כרתים) — חיפה.
תאריכי הפלגה: 31.7; 7.8; 14.8.
• 10 ימים במסלול:
חיפה — רודוס — אולימפיה — ונציה — דוברובניק — קורפו — תעלת קורינת — חיפה.
תאריך הפלגה: 21.8.
ארגון וביצוע: מלחי בע"מ
• תל־אביב: רח' דיזנגוף 76 (☎ 03—299414; 03—290596).
• חיפה: רח' הבנקים 3 (☎ 04—524218/9).
הרשמה אצל כל סוכני הנסיעות
פרטים: מועדון מטיילי מעריב, מערכת „מעריב", רח' קרליבך 2, תל־אביב טלפון 03־439207

מוריסון

לפני עשרה ימים בדיוק מלאו 15 שנה למותו של ג'ים מוריסון. „אני רוצה ורדים בגן שלי", הוא כתב ב„תפילה אמריקנית". ביקרתי פעם בקבר שלו בפאריס. ילדי פרחים מזדקנים, ארוכי־שיער, נשפו שם במקטרות מריחואנה ארוכות והניחו ורדים.

כשמוריסון מת הייתי עוד ילד. הלכתי אז לבית־ספר ניר־אליהו, וההורים שלי לא ישבו בסלון עם תמונה שלו ובכו. זה לא משנה. מוריסון עשה את הדבר החשוב ביותר שיכולה אגדה לעשות – הוא מת בזמן. באותה שנה התפרקו החיפושיות, כמה חודשים קודם־לכן מתו ג'ניס ג'ופלין (סמים) וג'ימי הנדריקס (אלכוהול). דור הנפילים נגמר.

אחרי שהם מתו, כתב עליהם דייויד בואי את אחד השירים הטובים ביותר שלו, „התאבדות הרוק נ'רול": „אתה צעיר מדי בשביל לבחור את זה / אתה זקן מדי בשביל לאבד את זה". מוריסון, שהוא צאצא ישיר – אם גם לא חוקי – של משוררים כמו ויליאם בלייק, חי תחת הקללה הזו. הוא היה קצת יותר מדי. יפה מדי, חכם מדי, מוכשר מדי, אפילו הקול שלו היה יותר מדי – נע תמיד על הסף הנמוך של הכאב, נשבר פה ושם, חודר רחוק.

בישראל גילו אותו ואת להקתו, „הדלתות", קצת במאוחר. תקופת השיער הארוך עברה כאן בסוף שנות ה־70, כמעט כשלב־מעבר בדרך אל השיער הסגול־זרחני. עכשיו עברו 15 שנה. מי ששומע היום את ה„סקורפיונס" ואת ריטה, עדיין לא נולד כשמוריסון מת. הוא עבר מן המימד הנושם אל מימד הפוסטר. יכול להיות שזה נשמע טפשי להתאבל עליו דווקא עכשיו, אבל מוריסון, ששר פעם: „אלוהים, אני חולה מרוב ספקות", הוא התשובה היחידה שאני יכול להעלות בדעתי לתקופה שבה בין תחנת אוטובוס בירושלים ועד להתנחלות בשומרון, כולם מאמינים שהם מחזיקים את הצדק המוחלט בכיס הקטן.

יאיר לפיד

דואר

תגובה: סיפור של קין והבל

באופן בלתי־צפוי מצאתי עצמי מוזכר כ„גיבור בעל המעמד הפותח" מבין שניים, בכתבה שפורסמה ב„גבר לעניין" ביום 9.12.85 („השמיים הם הגבול" מאת יצחק בן־חורין, ראיון עם אנטולי קוהן). תגובתי המאוחרת – בשל מגורי באנגליה, והעובדה שמכתבי הראשון בעניין זה למערכת „מעריב" כנראה אבד בנבכי „הצבי המהיר"...

היתה לי חוויה „משעשעת" למדי, לקרוא מפיו של אנטולי קוהן דברים על „חלונות הקמפוס של אוניברסיטת איבנו־פרנקובסק המשקיפים אל גבול בריה"מ". אלא שבעיר זו אין כלל אוניברסיטה, והיא גם אינה קרובה לגבול.

המשך הדראמה המסופרת מפי אנטולי „קרוב לאמת" בדיוק באותה מידה. הוא מתאר שם שני סטודנטים צעירים המנסים לבנות „מכונה מעופפת" כדי להימלט בעזרתה מבריה"מ. העובדות הן שונות: בתקופה המדוברת כבר לא הייתי סטודנט וגם לא כל־כך צעיר, ומר קוהן לא עסק כלל בבניית ה„מכונה המעופפת". גם סיפורו על מכונית ה„וולגה" השחורה – על־אף שהיתה אמיתית לגמרי – אינו מדוייק. למכונית וליושבים בה (אנשי הק.ג.ב.) לא היה כל קשר לאנטולי והם כלל לא התעניינו בו. מדוע בכלל יעקבו אנשי הק.ג.ב. אחרי צעיר אשר – כפי שהוא מודה בעצמו בראיון – היה „יציר החינוך הסובייטי בכל מאה האחוזים" ולא היה לו כל רצון לצאת מבריה"מ? במוחו של אנטולי כפי שהכרתיו אז, מוח המלא ביסודות המרקסיזם־לניניזם – לא עלה כלל הרעיון לברוח מבריה"מ ובוודאי לא לעופף משם באופן בלתי־חוקי, מה שהיה יכול להביא עליו גזר־דין של בין 8 ל־12 שנים של עבודת פרך – אילו היה מנסה זאת.

יש לי תחושה משונה שמר קוהן, ברגע שהגיע להצלחה עיסקית מסויימת בישראל, מעסיק את עצמו וגם כמה עתונאים בכתיבה מחודשת של ההיסטוריה שלו. שיכתוב היסטוריה, כידוע, היא שיטה מקובלת בבריה"מ.

האמת היא שהחלתי לבנות בעיר איבנו־פרנקובסק גלשן אווירי מיוחד, פרי המצאתי, ועשיתי זאת לגמרי לבד. אך הרעיון לברוח בעזרתו מבריה"מ כבר היה אז הרחק בעבר (כידוע החלו הרוסים לאפשר ליהודים לקבל היתרי יציאה מבריה"מ כבר בשנת 1971). אחר־כך, ושוב – בעצמי – תכננתי ובניתי את מה שעד כמה שידוע לי היה הגלשן hang glider – הראשון בישראל. גם כאן, כמו ברוסיה, לא היה למר קוהן כל חלק מעשי בפיתוח, והוא החליט להצטרף אלי רק לאחר שתפס שיש לו פה הזדמנות לעשות כסף קל תוך ניצול הרעיון שלי.

התאכזבתי מחוסר הכוחות בדבריו בראיון לגבי הסיבות מדוע „אלפרד עזב". בכתבה לא היה שום רמז לאמצעים שהוא ניצלם כדי לשים את ידיו על העסק שבניתי, אותו הוא מגדיר כ„עדימות של גרוטאות". ה„ערימות" הללו שנותרו לאחר שהוא אילץ אותי לעזוב (בראיון הוא כמובן אינו מפרט כיצד) שימשו לו כקרש־קפיצה להצלחת עיסק הנוכחי. בלעדי, יש להניח שמר קוהן לעולם לא היה מגיע לא לגלשני אוויר ולא לגלשנים ממונעים. ה„ערימות" הללו היו תוצאה של חלומות, עבודה והשקעה כספית שלי במשך שנים, ולמר קוהן לא היה בהם כל חלק.

בקיצור – צידו השני של מה שהתפרסם אצלכם כ„סיפור הצלחה של עולה מרוסיה", הוא סיפור של עולה אחר מרוסיה שנותר בלא חלומות, בלא פרנסה, בלא תקוות, נבגד באופן טראגי – סיפור של קין והבל.

עכשיו מר קוהן הוא „גיבור". אני נהפכתי ל„שום דבר" ועוד גרוע מכך – ל„יורד" שנאלץ לחיות באנגליה מחוסר יכולת למצוא את פרנסתו בישראל. מוסר ההשכל של סיפור זה פשוט, וגילו כגיל העולם: יש מי שתמיד ישיגו את מטרתם (גם על חשבון אחרים) ותמיד יזכו, בכל מחיר (שאותו ישלמו האחרים...). דומה שבמקרה זה איש לא ניסה לחקור את הצד השני של הסיפור, ולגלות שלא כל קוהן – צדיק.

אלפרד פורטר

Bush House, Strand, London
WC2B 4PH, England

מר מדבר

יאיר לפיד ■

■ ג'וליאנו מר ■ שחקן, ערבי למחצה, יהודי למחצה ■ שיחה עם גבר ישראלי צעיר הנושא בכיסו שתי תעודות־זהות ■

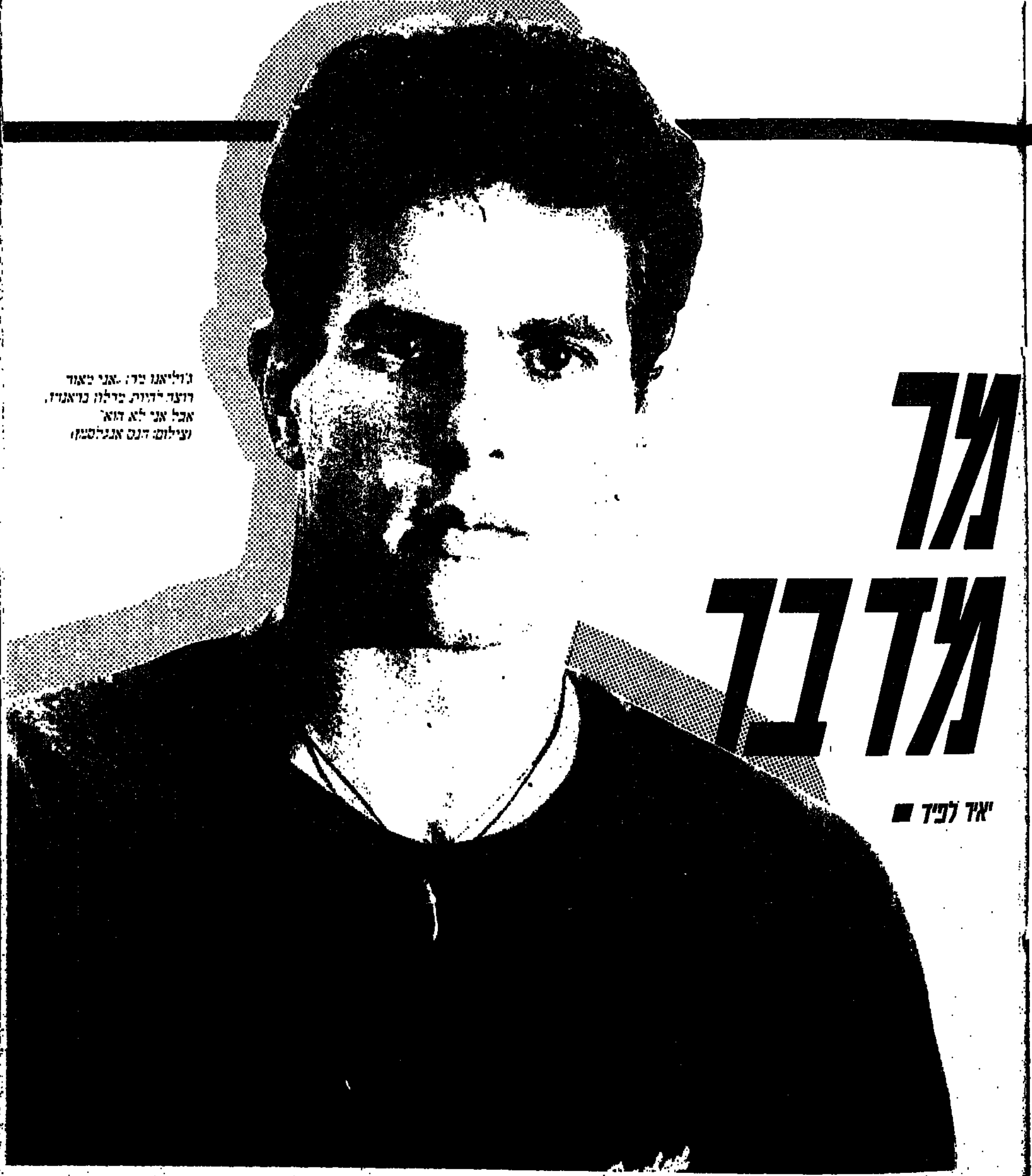

ג'וליאנו מר: "אני מאוד רוצה להיות מרלון בראנדו, אבל אני לא הוא" (צילום: הנס אנגלמן)

השחור רוצה להיראות כמו לבן, והלבן – להיראות כמו שחור", שרה פעם רותי נבון במחזמר "אל תקרא לי שחור". ושניהם רוצים להיראות כמו ג'וליאנו מר, שחקן, ערבי למחצה, יהודי למחצה, בחור חכם ורגיש שמתמודד עם ההגדרה המסובכת שלו בכלל לא למחצה.

לא כל־כך שומעים אותך במהומת הרכילות סביב הסרט „בר 51". אתה עובד על משהו?

„אני עובד על הפקה פלסטינית – אני לא מקבל את המושג ערבית־ישראלית, האנשים האלה מגדירים את עצמם כפלסטינים – שנקראת 'חתונה הגליל'. זהו סיפור שעוסק במסורת ובתרבות הפלסטינית וביחסים של כובש־נכבש. הסרט, כל הסרט, מתרחש בחתונה. יש בתוכה כמה דברים – המאבק עם הכיבוש, המאבק בין השמרנים למתקדמים ובין הסיעות הפוליטיות בחברה הפלסטינית".

הרעיון הזה, של שימוש בחתונה בשביל להיכנס לעומק של מערכות יחסים, כבר נוצל בקולנוע בעבר, ב„צייד הצבאים" ובסרטים אחרים.

„כן, אבל פה זה יותר פוליטי ופחות אישי. הסרט עוסק, למשל, בביקורת חריפה מאוד על ההיראכיה השילטונית בכפר הערבי, מבקר את המסורת הערבית. הוא יותר עסוק בזה מאשר בכיבוש. הכיבוש הוא מצב קיים, חלק מצורת החיים. בסרט הזה מדובר בחתונה שבה נוכחים נציגי המימשל היהודי, והם משמשים כ'טריגר' (מאיץ) לבעיות הפנימיות של הכפר. למטרה זו, הרעיון של חתונה הוא מעולה".

סרטים קודמים על הכיבוש שנעשו בידי במאים יהודיים, ניסו – מהם ממש בכוח – להפגין אהדה לנכבשים ואי הסכמה עם הכיבוש, עד שיצאו להם ערבים מפלסטיק.

„אני אומר שוב – הכיבוש הוא עובדה. הוא מהווה גורם ברור בחיי היום־יום, וככה זה גם בסרט. הדמויות הן לא סאתטיות מדי ולא פלקטיות מדי. כשקראנו את התסריט הייתי מופתע מעד כמה שהכיבוש לא מוצג בו כמפלצת תד־מימדית. זהו הסרט הראשון שעוסק בדברים שהכיבוש גורם להם ולא ב'איך הוא נראה'. זוהי הפקה מאוד קשה, כמעט בתנאי־שדה. הצילומים מתנהלים בכפרים ערביים בגדה, בתנאי עבודה קשים ועם המון בעיות. שלשום, למשל, צילמנו בכפר ערבי הנמצא במרחק של שעה נסיעה מירושלים. תושביו מתפלגים בין 'האחים המוסלמים', הקומוניסטים ותומכי פת"ח, והיתה אווירה מאוד אלימה, תחושה שהולך לקרות משהו. בעיקר מתנגדים לנו המבוגרים, השמרנים יותר. בשבילם – נשים על ה'סט', וקולנוע בכלל – זו ממש התגרות. הדתיים כמעט אלימים כלפינו. בכל חצי שעה היינו צריכים להחליף לוקיישן (אתר צילום). מה שבכל זאת מרגיע אותם זה שבפעם הראשונה מוסרט בסביבתם סרט שלא נעשה בחסות מג"ב. להיפך, כשהיתה מהומה וג'יפ של מג"ב בא לראות מה קרה, הבמאי ביקש מהם לעזוב. בכפר ראו את זה, וזה השפיע".

אתה נשמע כאילו הכל חדש לך.

„את המסורת הפלסטינית הכרתי רק דרך ערביי ישראל, כי בעבר נמנעתי מלבקר בגדה מטעמים פוליטיים ברורים. זוהי הפעם הראשונה שאני נמצא שם זמן ארוך. אני לא יכול להגיד שגיליתי עולם, אבל התוודעתי לתחושה של לחיות תחת הכיבוש. האמת היא שידעתי על זה קצת מן התקופה בה עבדתי על הסרט 'זעם ותהילה' שעלילתו עסקה במחתרות תחת השלטון הבריטי. הרי בסך הכל כל כיבוש הוא דומה. מה שמתחלף זה רק הדגל שמעל המבצר".

אני לא חושב שתחת הכיבוש הבריטי היו נותנים לך לעשות סרט כמו זה שאתה עושה עכשיו.

„תאמין לי שזו התעמולה הכי טובה שאפשר לעשות לישראל. עצם העובדה שהם מאשרים אותו, רק מוכיחה עד כמה הכיבוש הישראלי מתוחכם. חוץ מזה, בסרט מוצג הכיבוש בצורה שלא יכולה לתת תירוצים למימשל לפסול אותו. יש אליבי, כמו שלאמריקנים יש כושי־בכיר בכל סרט".

בשבילך זו בוודאי עבודה עם הרבה יותר מעורבות מאשר בסרטים קודמים שלך. כשחקן, זה משפיע עליך?

„יש לי חברות יהודיות וחברות ערביות ■ אני לא מתקשר לתעודות־זהות. אני מתקשר לבני־אדם ■ אני לא אוהב לאומנים – משום צד. הקשר הוא רגשי" ■

„קודם כל משפיעה עלי צורת העבודה של הבמאי. לכל במאי יש תפיסת עולם אחרת, והבמאי הנוכחי שלי, מישל כליפי, מאוד אותנטי; הוא דורש טוג של משחק ותנועה שמיועדים לשמור – מעל לכל – על אפקט האמינות. אין מלודראמטיות. והתפקיד שלי, קצין במימשל הצבאי, לא מאפשר לי להרגיש תחושות חרשות בצורה משמעותית. זה כן קורה, ובעוצמה רבה, אצל הסטטיסטים שהם תושבי הכפר. הם לפעמים פשוט שוכחים שמדובר בסרט. אנחנו מבקשים מהם לשיר שיר חתונה, ואחרי כמה רקות הם עוברים לשירי פלסטין, מלהיבים את עצמם. אני עומד שם במדים ולא פעם הם מתחילים להתקרב אלי בצורה מאיימת מאוד. הבמאי יכול לצעוק 'קאט' מאה פעמים – והם ממשיכים".

אילו הייתי מזמין לכאן עכשיו בחור בן גילך מרמת־השרון, נדמה לי שהיית מוצא איתו שפה משותפת הרבה יותר בקלות מאשר עם האנשים שאיתם אתה מפגין הזדהות אידאולוגית. אתה לא נופל קצת בין הכיסאות?

„אני מרבה לשאול שאלה זו את עצמי. התשובה הראשונה היא שאני לא קודם כל מזדהה עם איזושהי קבוצה, אני קודם כל אני. אני מכיר את שתי התרבויות, אני חווה הכל, ואני לא זר לאף אחת. תרבות היא בכל זאת מגע יום־יומי, לא דבר נלמד ולא משהו שמקבלים בפאב 'השופטים' ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב. בגלל צורת החיים שלי היום, אני אולי מזכיר יותר את הרמת־שרוני שלך, אבל צריך לחזור לאחור ואז אפשר לראות שאני לא בא משם. ההיזדהות שלי היא רעיונית, וזה לפעמים יותר חזק מאשר היזדהות לאומית".

בעיני הקיצוניים, גם היהודים וגם הערבים, אתה מגלם את הדבר הגרוע ביותר – ערבי שיוצא עם בחורות יהודיות. מה אתה אומר לאבות שלהן?

„אני לא אומר להם כלום, מקסימום שואל אותם אם אני יכול לקחת את האוטו. בדרך־כלל הוא פשוט שואל אותי ברמזים אם אני הולך להיות עשיר; אני מיד מבהיר לו שתמיד אהיה תפרן, וזה גומר סופית את מערכת היחסים. יש לי חברות יהודיות וחברות ערביות. אני לא מתקשר לתעודות־זהות. אני מתקשר לבני־אדם. אני לא אוהב לאומנים – משום צד. הקשר הוא רגשי. הבחורות על ה'סט' של הסרט שאני עסוק בו עתה אינן פחות יפות, משכילות או פתוחות מכל בחורה יהודיה".

„אני קודם כל אני. אני מכיר את שתי התרבויות, אני חווה הכל, ואני לא זר לאף אחד ■ תרבות היא בכל זאת מגע יום־יומי, לא דבר נלמד ולא משהו שמקבלים בפאב 'השופטים' ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב" ■

הבחור מרמת־השרון בוודאי יחשוב בנקודה זו שבעצם הוא לא ידע שבחברה הערבית יש כבר כזאת פתיחות.

„טוב, זו החוקיות הקבועה של כובש־נכבש: תמיד הנכבש מכיר את הכובש טוב יותר מאשר להיפך. השולט תמיד פחות מודע. תתפלא עד כמה הפלסטינים מכירים, יודעים וחשים את השליטים היהודים. עלי זה פחות עובד ואנחנו לא נתחיל פה עם הקלישאות הרגילות – 'אתה לא נראה ערבי, אין לך מבטא, אין לך קינים' וכולי".

עם איזו תעודת־זהות אתה מסתובב?

„יש לי שתי תעודות זהות, ערבית ויהודית. אני משתמש בהן לפי הצורך. אם אני מגיע למחסום כשאני עייף, אני מוציא את התעודה היהודית. אם הסיטואציה דורשת אחרת – את הערבית. זו הפריווילגיה שלי לנוח מדי פעם מהמימד הנוסף שאני נושא על עצמי".

הסיפור של הפריצה לבית שלך, בה נחשדו גם אנשי כהנא, נגמר אחרי הסעתך ב„ערב חדש", או נמשך?

„הסיפור שלי נגמר ב'ערב חדש'. והמשך היה מצד שב"כ. אבל לא כלפי אלא כלפי המשפחה שלי בחיפה. המון חקירות, חיפושים

המשך בעמוד הבא

המלצרית שכמעט הפילה את המגש

מעולם לא ראיתי אותו בגודל טבעי, אבל אם ג'וליאנו מר נראה בחיים כפי שהוא נראה על המסך – אני יכולה להאמין לסיפור שסופר לי השבוע על מלצרית בפאב שנתקלה בו יושב מולה, בגודל טבעי, ומרוב התרגשות כמעט הפילה את המגש שנשאה. הוא באמת חתיך.

פשוט כואב הלב איך לבחור יפה כמוהו קורים דברים כל־כך לא סימפטיים. אפשר בהחלט להבין מדוע אפולוניה, המארחת הגדולה מן החיים (רק בגללה כדאי לראות את הסרט), רוצה לאמץ אותו. האומללות שלו מעוררת את כל היצרים האימהיים, אלא שכדאי לדכא אותם כבר בתחילת הסרט: תומאס מ„בר 51" הוא בחור חסר כל סיכוי מלידה. טיפוס תלוש, מאוהב עד־כלות בבחורה הלא נכונה (אחותו) שמביא על עצמו את כל הצרות במו ידיו.

עמוס גוטמן ועדנה מזי"א, אם הבנתי נכון, התכוונו להראות את הצד האפל של החיים – הצד המנותק, האבוד, חסר הסיכויים, צד שג'וליאנו מר וגם סמדר קלצ'ינסקי מכירים קצת מחייהם שלהם: הוא גדל כערבי־יהודי; היא גדלה פרא, בלי מסגרת משפחתית מסודרת, לוליטה שהתבגרה מהר מדי. משהו מזה יש גם בסרט: „אתה יהודי או ערבי?" שואל בעל המסעדה הערבי את תומאס שבא לחפש אצלו עבודה. שאלה מסובכת. בסרט הוא לא מקבל עבודה מפני שהוא יהודי. בחיים אולי לא מצא דירה מפני שהיה ערבי. אולי מוטב לא להסתבך בהגדרות. יצחק מר מר לפנינו, וממשיך ליהנות. הוא אולי (עדיין) לא מאסטרוייאני וקלצ'ינסקי איננה לורן, אבל הצפייה בהם (בניגוד למה שקורה לרבים מאתנו בסרטים ישראליים רבים כל־כך), אינה גורמת לך שום אי־נוחות, וגם זה דבר גדול.

טל בשן ■

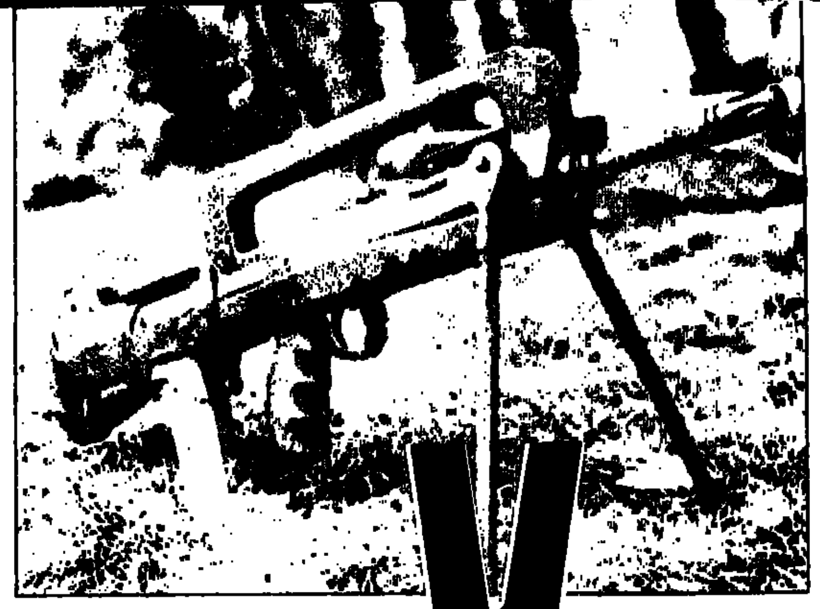

הטעת־בכורה מבצעית בביירות: ה־Famas הצרפתי

קטן אבל נושך

את גור הבולדוג ראינו לראשונה בביירות. חיילים צרפתיים שפגשנו שם נשאו בידיהם מה שנראה במבט ראשון ככלי־נגינה עתיק, משהו דמוי נבל. אלא שמהר מאוד התברר לנו כי מדובר ברובה בעל עיצוב חדשני, ה־FAMAS (ר"ת: רובה אוטומטי מתוצרת סנט־אטיין).

הרובה עניין אותנו מאוד, אבל החיילים הצרפתיים לא נראו ששים לשיחות בענייני נשק, וחוץ מזה היינו עסוקים אז בדברים אחרים. ציינו לעצמנו שחזינו בהופעת בכורה של נשק אישי חדש, והחלטנו לעשות עמו הכרות בהזדמנות הקרובה ביותר.

„גור הבולדוג" הוא רובה קטן בעל ביצועים מרשימים, המיוצר בשתי גירסות עיקריות: רובה אישי, ומקלעון ■

כל היצרנים הגדולים מנסים עתה לפתח רובים כאלה, והכנסתם לשימוש עשויה להפוך כלי נשק אחרים למיושנים

אחרי־כן התברר לנו שהצרפתים אינם היחידים שאימצו לעצמם את „גור הבולדוג" (BULLPUP – כך הוא מכונה בספרות המקצועית). העיקרון די פשוט. אין כאן שינויים מהפכניים במנגנון הירי עצמו; השינוי מתמקד בעיצוב הרובה: בית־הבליעה ומנגנון־הירי של הרובה הוזזו לאחור אל אותו חלק של הרובה שאנו מכירים כקת („הרובה מתחלק לשלושה חלקים..." – זוכרים?). אורכו הכללי של הרובה יהיה אם כן אורך של קנה סטנדרטי (כ־60 ס"מ) + מנגנון באורך של כ־20 ס"מ. כלומר, מתקבל רובה שאורכו כ־80 ס"מ. רובה קטן, לכל הדעות, בו מתגלמות כל תכונותיו של רובה סער מודרני.

לעיצוב זה שני יתרונות חשובים: הראשון והבולט ביותר מימדיו הזעירים של הרובה, המקילים על הנשיאה והשימוש כלפי מטרות מזדמנות בירי אינסטינקטיבי, בעיקר בשטח בנוי. מובן שאיזון משקלו של כלי הבנוי בשיטה זו פוגע בביצועיו כאשר מדובר בירי צליפה. צלף מקצועי יעדיף תמיד רובה בעל תוספת משקל באיזור הקנה, דבר התורם ליציבות הרובה בעת הכיוון ובעת הלחיצה על ההדק.

התכונה השנייה והחשובה יותר היא העובדה שאין מדובר בקת בעלת עיצוב „נופל", שהוא העיצוב המסורתי של רוב הרובים. נסיונות הוכיחו שעקב קת המספק נקודת משען כתף המצויה בגובה ציר הרתיעה של הקנה, מונע את תנועת הקנה כלפי מעלה בעת הירי ומגדיל בצורה משמעותית את דיוק הקליעה. כתוצאה ממבנה זה, נאלצו מתכנני הרובים הללו להרים את מערכת הכיוון גבוה מעל הקנה, וכמעט כולם ניצלו את הכוונת המוגבהת גם כידית נשיאה.

חייל בריטי מדגים את הרובה האישי החדש של „אנפילד"

פיתוח עיצוב גור הבולדוג החל באנגליה מיד לאחר סיום מלחמת העולם השניה. נאמנים למסורת רבת שנים אימצו לעצמם הבריטים תחמושת בעלת קוטר יוצא־דופן, ונטשו את הפיתוח ברגע שבו הוסכם על הנהגת התחמושת האחידה בקוטר של 5.65 מ"מ. כתוצאה מכך נהפך הרובה המיטען של F.N. (FAL) לרובה התיקני של הצבא הבריטי למשך שנים רבות, ורק בתקופה האחרונה חזרו לפיתוח רובה חדש בסגנון גור הבולדוג. התוצאה היתה רובה קטן אבל בעל ביצועים מרשימים, SA80 מתוצרת אנפילד. הרובה מיוצר בשתי גירסות עיקריות: רובה אישי, ומקלעון שבו מורכב קנה כבד וארוך יותר.

גם מדינות אירופיות אחרות החלו לייצר רובים בעלי עיצוב דומה. הצרפתים היו הראשונים שהכניסו לשימוש סדיר את ה־FAMAS. חברת שטייר האוסטרית מוכרת כבר שנים רבות את מודל ה־AUG המפורסם שלה שמראהו יוצא־דופן. רובה זה נרכש על־ידי אירגוני מחבלים שבחסות סוריה, והעדפתו על הקלשניקוב מצביעה על כך שכנראה מדובר ברובה מעולה. הפינים יצרו אף הם רובה משלהם שמנגנון הירי שלו הוא העתקה משופרת של הקלשניקוב. הרובה מיוצר על־ידי בית־החרושת VALMET, מפעל נשק בעל מוניטין.

הניסוי הנועז ביותר בוצע על ידי חברת הקלר אונד קוך הגרמנית שהחלה לפני מספר שנים בייצורו של רובה מהפכני היורה תחמושת נטולת תרמילים תוך שימוש במנגנון הונה חדשני. יתכן שהעתיד שייך לרובים מסוג זה, אולם בינתיים ממשיכים כל היצרנים הגדולים בנסיונות לפתח רובים בצורת גור הבולדוג, תוך התבססות על תחמושת סטנדרטית בקוטר זעיר. הכנסת רובים אלה לשימוש עשויה להפוך כלי נשק מסוגם של ה־M16 והגליל למיושנים כבר בשנים הקרובות.

אלדד זקוביץ ■

ג'וליאנו. עם סמדר קילצ'ינסקי־דיין בסרט "בר 51": „נהניתי לעבוד איתה, היתה בה איזו ראשוניות מדליקה"

סוף מהעמוד הקודם

והחרמות. בפעם האחרונה הם ממש הגיעו לאבסורדים. אצל אמי בחצר הם מצאו סמרטוט שחור שעליו היתה האות 'A'. הם שאלו אותה 'מה זה האות הזאת', והיא אמרה שזה מסמל 'ארינה' – זה שמה. הם עמדו שם והתלבטו. החייל אומר לקצין – 'זה סמל אש"ף', אז הקצין אומר לו, 'לא יודע, אבל זה נראה לי עויין'. הם עמדו שם וניסו להיזכר מה הצבעים של אש"ף. בסוף, כרגיל, הם החרימו את הסמרטוט והזמינו אותה לחקירה".

אתה משתמש בעברית עד הגוונים הכי עמוקים שלה. זוהי שפת האם שלך?

„כמעט שאין לי שפת אם. כשהייתי ילד נדדנו בין צ'כוסלובקיה, בריה"מ, מזרח־גרמניה וארצות אחרות בגוש המזרחי. מאז ומתמיד נאלצתי לסגל לעצמי שפות חדשות ואנשים חדשים".

יש תיזה הטוענת שהפלסטינים הם היהודים של הדור הזה – הנדודים, השאיפה לכך שהילדים ילמדו, יזכו לחינוך גבוה, ההיצמדות לסגנון חיים מסויים. אתה מרגיש כמו 'יהודי הנודד'?

„יש בזה משהו. אני יכול להבין את בעיית הזהות, התלישות, הגלות, חוסר היציבות, עויינות הסביבה. מה שאינני יכול להבין, במישור ההזדהות, זו פאראנויית־השואה, שעליה בנויה התפיסה ההיסטורית היהודית. דווקא בבריה"מ השואה נלמדת ברמות העולות בעשר דרגות על כל דבר שלמדתי בארץ בנושא זה. הם לא מפסיקים לעסוק בזה, כולל בנושא היהודי, הרבה סרטים, מחזות, ספרות. הגעתי לארץ עם תחושת שואה, מעורב בכך גם באופן רגשי. זה מה שעוזר לי להבין".

טוב, בוא נעזוב פוליטיקה, נעבור לרכילות. עד עכשיו לא השתתפת במאבק הטפשי להפליא של אסי דיין נגד עושי הסרט „בר 51". מה אתה אומר על זה?

„האמת היא שאני לא מת על הרעיון שאני אתערב בזה, אבל אני לא יכול להתעלם מכך שהוא פוגע בסרט שאני אוהב בסגנון שאני לא מבין. הכל מאוד שכל הביקורת המקצועית שיש לו נובעת מתוך סכסוך אישי שהדבר הכי־פחות רלוונטי בו – הוא קולנוע. הפגיעה בסרט היא הסרת אחריות. גם אם הוא לא אוהב את הסרט, גם אם יש לו ביקורת, איזה סגנון זה? אינני חושב שבתולדות הקולנוע בארץ מישהו דיבר על סרט במונחים כאלה, שלא לדבר על זה שאסי דיין הוא איש קולנוע, מכיר את הבעיות של התעשייה, ולא זכור לי שהוא עצמו עשה דברים יותר טובים מאשר הסרט של עמוס גוטמן".

אסי גם אמר שאשתו היא לא שחקנית, ואין דרך להפוך אותה לשחקנית. אתה מסכים?

„בניגוד לדבריו, אני חושב שסמדר היא בהחלט שחקנית, אבל היא פשוט זקוקה לסוג מסויים של תפקידים כדי לפעול. נהניתי לעבוד איתה. היתה בה איזו ראשוניות מדליקה ומעניינת, שהזינה אותי. היא משחקת נקי, בלי מניירות. בעת הצילומים ולאחריהם, התפתחה בינינו ידידות עמוקה מאוד, אבל אז היא נסעה לניו־יורק וכשחזרה – כבר היתה נשואה ואי־אפשר היה להמשיך בידידות".

אולי זה מה שעיצבן כל־כך את אסי?

„לא נראה לי. פגשתי אותו בפעם הראשונה לפני כשבוע, והוא היה מאוד נחמד אלי, אפילו התנצל בפני על זה שמכל העניין הזה נגרם נזק גם לי. אמרתי לו – תבקר עניינית, לא מכעס. הוא אומר שעמוס לא יודע לעשות קולנוע? שעמוס דפוק? אז איך זה שהוא כל־כך התלהב מהסיכוי לעבוד עם עמוס על הסרט 'חיי יורם' (שבינתיים הופסקו צילומיו)? אם אתה חושב שמישהו דפוק, אז אל תתחיל לעבוד איתו. כל העסק מיותר, סתם בא עתונאי וניפח סיפור בלתי קיים".

הסתובבה שמועה שבזמן הסרטת „בר 51" היתה לך התמוטטות עצבים.

„זה לא מדוייק. מה שקרה הוא שלפני ההסרטה עשיתי סרט 'אקשן' אנגלי, והגעתי לגוטמן ממש 'דמבו' – 93 קילוגרם של שרירים. לקראת הסרטת 'בר 51' הייתי חייב להפחית ממשקלי במהירות ובאופן דרסטי. בנוסף לזה נפגע לי סחוס בגב ונאלצתי להימנע מלעסוק בספורט. כל השינויים האלה ממש שינו לי את המטבוליזם. היו לי השמנות מוזרות, ירידות מוזרות, סחרורים, בחילות. זה גם קשה מאוד, מבחינה נפשית, להפסיק בבת אחת שנים ארוכות של פעילות ספורטיווית אינטנסיווית. הצטברה בי המון אנרגיה אלימה. בסוף ברחתי לשבוע לבית של החברה שלי בחיפה, שכבתי במיטה, ניתקתי טלפונים, נרגעתי וחזרתי לסרט. זו לא היתה ממש התמוטטות עצבים, פשוט השפעה קשה של מצב פיזי על מצב נפשי".

עד היום בחרו בך לשחק בסרטים גם – ולפעמים אולי רק – בגלל צורתך החיצונית. לא חסר לך איזה תפקיד דרמטי?

„קולנוע, היום, בנוי הרבה מאוד על 'טייפ קסטינג' (ליהוק לפי טיפוסים). המראה קובע מאוד. אני גם אוהב מאוד סרטי אקשן, אוהב סיכונים. בחיפה הייתי ידוע בתור המטורף־עם־האאודי־האדומה. שלוש פעמים שללו לי את הרשיון: בפעם הראשונה כשה'אאודי' היתה קטנה עלי והשתלטתי על אוטובוס; בפעם שניה – התהפכות במסגרת נסיון לעשות את תל־אביב־חיפה בעשרים דקות; בפעם שלישית צילמו אותי עובר בכמה אורות אדומים. השופט במשפט השלישי היה האדם הראשון שהמליץ שאפנה לקריירה של משחק. הוא אמר – 'אם אתה כל כך אוהב להצטלם – לך לטלוויזיה'. אז אחרי שהרסתי לאבא שלי שלוש מכוניות, החלטתי ללכת ללמוד משחק ונרשמתי לבית צבי – משם עפתי אחרי כמה חודשים בגלל בעיות משמעת. היום הלימודים חסרים לי מאוד, אבל כבר אי־אפשר לחזור".

אם כך, תעדיף להיות כשלונה במקום ברנדו?

„אני מאוד רוצה להיות מרלון ברנדו, אבל אני לא הוא. אני עוד בשלב שבו אני לומד משחק תוך כדי העשייה. בסרט שאני עושה עכשיו, מברם חורי כבר העיף אותי מעליו פעם אחת כי נדנדתי לו יותר מדי בשאלות. בכלל, כרגע אני יותר רואה עצמי עובד בבמאי מאשר כשחקן. זה מלהיב אותי".

אגב, חוץ ממך אין בארץ שום מאצ'ו קולנועי. איך נשים מגיבות לזה?

„בלי לנסות להיות צנוע מדי – זה מורגש, אבל זה לא גורם חשוב בחיי. יש לי חברה קבועה שאני אוהב אותה ואיתה אני חי. ודאי שזה מחניף לאגו שמסתכלים עליך, אבל לא יותר מכך".

יאיר לפיד ■

„כמעט שאין לי
שפת אם. כשהייתי
ילד נדדנו בין
צ'כוסלובקיה
בריה"מ
מזרח גרמניה
וארצות אחרות
בגוש המזרחי ■

בינת המתיחה הגדולה

עירום־רחוב ב"מה תאמר לגברת ערומה", סרט־מתיחות של אלן פאנט.

אריה רייכמן ■

מתיחות עולות מדי פעם לכותרות, בגלל סרטים ותעלולי מצלמה נסתרת בטלוויזיה ■ לא כולן מוצלחות, אבל כשאלופי מתיחות אמיתיים מתחילים לפעול, המתיחה מגיעה לדרגת פיוט ■ פה תקראו על המתיחות המוזרות, המסובכות והמצחיקות בהיסטוריה ■ וגם קצת משלנו ■

אלפרד היצ'קוק נכנס למעלית של מלון "סט. רג'יס" בניו־יורק. לצידו פסע שחקן צעיר, משתתף באחד מסרטיו. בתוך המעלית עמדו שתי נשים מבוגרות. דקה לפני כן דיבר היצ'קוק, בנינוחות רבה, על הסרט אותו עמד לביים. עתה, בתוך המעלית, השתנה קולו בדרמטיות: "עזור לי", זעק בקול מתחנן לעבר השחקן הצעיר, "אתה יודע היטב שנאלצתי לירות בו! לא היתה לי ברירה! לא התכוונתי להרוג אותו. כיוונתי את היריות לרגליו! השארתי אותו בחדר, בשלולית דם ענקית. אתה חושב שמישהו שמע את היריות? אתה מוכרח לעזור לי. אותת למונית, אני אמתין בלובי, ונברח מכאן!" בקומת הקרקע עזבו השניים את המעלית. מותירים מאחוריהם שתי קשישות בקיפאון של הלם, קרבן למתיחה אופיינית של אמן המתח.

מתיחות. זוכרים? יהודה ברקן הציע את הכלה הלארנכטנה ואת שריה של דנוטה ב"ניפגש בסיבוב" שלו. אריה אורגד התעלל בבעלי רכב במתיחה מייגעת של "כלבוטק" כפורים. אורנה קורלנסקי שברה את צופן המחשב ועיוותה את נאומו של יצחק שמיר, ובאחרונה השתיל נער ידיעה בעתון, שהפלילה אנשים חפים מפשע. חייל העמיר את המטכ"ל על הרגליים עם הידיעה על ההתנקשות בנביל בארי, איש אמ"ל. ה־1 באפריל כבר רחוק, אבל יש עוד אנשים שזוכרים את פיק הברכיים בגלל הפקדונות שלהם בשווייץ, בעקבות המתיחה הרדיופונית. אנתרופולוגים יגידו פעם שהשבט שישב בישראל נזקק לבדיחות כדי לשחרר לחצים.

לכאורה, נרמה שליהודים יש סיבות טובות לקבל את עיטור "המותחן המצטיין", היה להם ממי ללמוד. אלוהים, בסיפור עקידת יצחק, מצטייר כאמן־מתיחות לא רע, אם כי קצת קיצוני. "חשבת שנהרוג לך את יצחקל'ה, הה? אכלת אותה". גם סיפור משפט־שלמה נשמע כקטע מ"מצלמה נסתרת". ויש עוד הרבה דוגמאות טובות בספר הספרים. אבל נראה שפוגרומים ואינקוויזיציה אינם בדיוק קרקע פוריה להתפתחות חוש הומור, וגם חלוצי היישוב ובוניו היו עסוקים מדי במלחמות בערבים ובאנופלס. המתיחה הקלאסית של דור הפלמ"ח היתה רדודה למדי, אם לדבר בלשון המעטה, והסתכמה בערך במלה אחת – "קונפייטור", אותו חפץ ערטילאי שנשלחו המגוייסים החדשים לגרור מאי־שם, מבלי שיהיה להם שמץ של מושג למה הכוונה. אבל אז, לפחות, החלו להיאסף האגדות ל"ילקוט הכזבים", הספר שהזיז את הדברים לכיוון הנכון.

לא תמיד מסתיימת מתיחה בצהלת צחוק של כל הנוכחים, כולל הקרבן. לעתים מקבלת המלה "הקרבן" משמעות שאיש לא כיוון אליה. מפיק הוליוודי ידוע החליט להתל באביו, לאחר שחזר האב מן השוק, מציג בגאווה תמונה שרכש בדולארים אחדים. הבן הזמין הביתה כמה ממכריו, מבקרי־אמנות ואיליי־סרטים בעלי־ממון. אלה, על פי תיכנון מוקדם והנחייה של הבן, קפצו על התמונה כמוצאי שלל אריה: הרי מיד רואים שמדובר בתמונה נדירה, שהתגלגלה אך במקרה לשוק המציאות. מיד החלו לעוף באוויר סכומים, כשכל אחד מציע יותר תמורת התמונה. האב ההמום נאלץ להאזין בהתפלצות לדברי הבן הרוחה הצעות של עשר־עשרים־שלושים אלף דולאר, "כדי להשיג יותר". כשהגיעו ההצעות לחמישים אלף דולר, קיבל האב התקף־לב ומת. מתיחה מוצלחת, אבל צריך לדעת היכן להפסיק.

ועוד סיפור, כרוניקה אמריקנית: שני ידידים יצאו לצוד, והגיעו לחווה גדולה שנראתה כשרה־ציד מבטיח. אחד הציידים ניגש לבעל החווה, כדי לבקש את הסכמתו לצוד בשטח השייך לו. "אין בעיות", השיב התנאי, "אך תצטרך לעשות לי טובה בתמורה. יש לי סוס זקן וחולה. התקשרתי אליו במשך השנים, ואין לי לב לירות בו בעצמי. תן יריה בסוס, ותוכל לצוד באיזור כאוות נפשך". הצייר הסכים, כמובן. בדרך חזרה לחברו צץ במוחו רעיון. הוא החל להתנהג בצורה מוזרה, נהם, נבח, נופף ברובהו. כשעברו ליד הסוס הקשיש הוא הכריז "אני הולך להרוג את הסוס הזה", ומיד הגשים את איומו. כשהוא מחייך חיוך שטני, פנה הצייר לחברו: "כעת אני הולך להרוג אותך". לחבר המבוהל לא היתה ברירה: הוא כיוון את רובהו והרג את "המטורף" בו־במקום.

האמת היא שהמתיחה לא זכתה להערכה רבה אצל חוקרי־ההומור המקצועיים. איפה היא ואיפה משחק מלים שנון. הסיבה, כך טוען חוקר־המתיחות האמריקני, ה. אלן סמית, היא שיותר מדי מתיחות בוצעו על־ידי אנשים לא מוכשרים, חסרי שמץ של חוש הומור. מתיחות המבוצעות על ידי אנשים כאלה נוטות להפוך מגושמות במקרה הטוב, אכזריות או מסוכנות במקרה הרע. אך כשהמתיחה מבוצעת על ידי מאסטרים אמיתיים, כמו בכמה מהמקרים שבהמשך, התוצאה היא אבן־חן אמיתית.

הרי רשימה מפוארת של אישים שעסקו במתיחות: ויליאם שייקספיר (שניצל שוב ושוב מתיחות בעלילות מחזותיו), מרק טווין (מטורף על מתיחות בסיפוריו ובחייו. הסיפור הראשון שהביא לו הכרה לאומית היה "סיפור הצפרדע הקופצנית", שאינו אלא תיאור של מתיחה), האחים מרקס, חוצה־האוקיינוסים צ'רלס לינדברג (טייס טוב אבל מתחן גרוע. המתיחות החביבות עליו היו פריחות קצף־גילות על פני תכרים ישנים, או הכנסת גוויות חתולים לכריות של עמיתיו החיילים. סביר להניח, שהוא לא נחשב לחייל פופולארי ביחידתו), הנשיאים האמריקניים אברהם לינקולן, פרנקלין דלאנו רוזוולט והארי טרומן.

אפשר אולי לראות במיכאלאנג'לו את אביה של קטגוריה פופולארית ביותר בעולם המתיחות, "קטגוריית החפצים המזוייפים". האמן הדגול פיסל פסל של קופידון, שבר את ידו, קבר את הפסל למשך חודשים אחדים בגינתו כדי להעניק לו את "המראה הישן", ומכר אותו כאנטיקה רומית לקרדינל של סט. ג'ורג'. רק לאחר חודשים אחדים הוא גילה לקרדינל את האמת, כשהוא מציג את ידו של קופידון כהוכחה לסיפורו. תגובתו של הקרדינל אינה מצויינת במקורות. גם אודבון, צייר־החיות והנטורליסט הידוע, ניצל את "קטגוריית החפצים המזוייפים" למתיחה מפורסמת שלו: יום אחד הוא הציג בפני זואולוג ידוע ציור של חיה שצייר מיד לאחר לכידתה בנהר באוהיו. חיה מוזרה דמויית יהלום, בהיקף של כשלושה מטרים, החיה במים ומחוצה להם [illegible] עידה של נוחיות. הידיד הזואולוג רץ להודיע לעולם על [illegible] המעשה – שלא היתה קיימת מעולם, כמובן. הדבר קרה ב־18..., כעבור יותר ממאה שנים שב ופירסם הירחון "לייף" את התמונה – כהוכחה לדמיונו הפורה של אודבון.

הסופר הצרפתי העסיסי פרנסואה רבלה ידע להשתמש במתיחות לא רק לצורכי הסיפורים שפירסם. יום אחד הוא נתקע בכפר נידח בצרפת, ללא המזומנים הדרושים כדי להגיע לפריס, אליה מיהר. הפתרון נמצא בצורת כמה בקבוקי יין. התוויות הוחלפו בחדשות: "רעל עבור המלך", "רעל עבור המלכה", "רעל עבור הדוכס מאורליאנס". רבלה סידר – שהמשטרה המקומית תגלה את הבקבוקים, ותדהיר את האנארכיסט הצעיר לפריס לחקירה, כבירכה מיוחדת. למרבה המזל, הוא הצליח לשכנע את הרשויות בפריס שמדובר במתיחה בלבד.

פה ושם יצרו ההיסטוריה ואלוהי הליצנים אנשים שזכו לתהילת עולם – אך ורק בגלל המתיחות שיזמו וביצעו. כזה היה, למשל, הבריטי ויליאם הוראס דה ויר קול.

קול הלך לעולמו, בשיבה טובה, בשנות השלושים. עד אז הוא הצליח להפוך למיתוס בריטי. עד היום הוא נחשב למותח הטוב ביותר שנולד ופעל בבריטניה. קול, מי שהיה אחיינו של ראש ממשלת בריטניה נוויל צ'מברליין, לא הפסיק ליזום מתיחות. כך, למשל, הוא רכש חפצים מוזרים במכירות פומביות, ארז אותם ושלח בדואר לכתובות מקריות. ההנאה מניחוש תגובתו של האזרח התמים המקבל יום אחד כסא־ספרים ארוז לביתו – היתה כל גמולו.

קול היה מגלה עניין רב במועד נישואי ידידיו, לא רק מהסיבות המקובלות. כשיצא הזוג הנשוי מהכנסיה, דאג קול לשגר שחקנית צעירה, כדי שזו תיתלה על צוואר החתן הנבוך ותצהיר, בקול שהגיע לאוזני כל הנוכחים: "אהובי, אני רוצה שתהיה מאושר, אבל אל תשכח את השנים שלנו ביחד! כשתרצה לעזוב אותה – תדע שאני ממתינה לך".

קול, מלך המאלתרים, לא החמיץ אף הזדמנות. המתיחה המפורסמת ביותר שלו החלה כשפסע לתומו ברחוב וראה חבורת פועלי־עיריה ממתינה למנהל העבודה. הוא החליט בו־במקום ליטול

המשך בעמוד הבא

טבריה קיץ 1986

מועדון התיירות לנופש הנבון לקוראי

מדריך קניות עם הטבות בלעדיות לנופש בטבריה

גרין קארד ישראל בע"מ
Greencard Israel Ltd.

כרטיס טיסה ללונדון כל שבוע!!!

מלון טבריה

ברכת שחיה • ג'קוזי • סאונה • בר
• מועדון וידאו • אולם כושר
רח' אוהל יעקוב 19 טל: 067-92270

פרח שני
מסעדה סינית
ככר המסגד טבריה
067-90221

ביג בן
BIG BEN
פאב - מסעדה
מדרחוב ככר הדר
טבריה
טל' 067-22248

הסינה של
סעקרס
ICE-CREAM
* גלידות מובחרות
* עוגות גלידה
רח' הבנים מדרחוב,
טבריה טל' 067-96447

גם בטבריה יש
מק-דוידו
במדרחוב טל. 92484

מסעדת הגליל
מבחר בשרים על האש
מגוון רחב של סלטים ותבשילים
מוסיקת רקע ואוירה נעימה
כשר
מזוג אויר
בנין לב הגליל מעל בנק הפועלים טל: 22382

מבצע עד 15/7 5% הנחה
אוהל יעקב 2 טבריה 91641-2

מלון
קונטיננטל
* אירוח ביתית
* מחירים עממיים

מסעדת
אבו שקארת
מסעדה מזרחית
ומאכלי דגים
רח' הגליל 16,
מול מלון גלי כנרת טבריה,
טל' 067-92103

מלון הרטמן
טבריה
* * * *
רח' אחד העם 3
טל: 067-91555

נעלי "עדין"
* נעלים אופנתיים
בלעדיות לנעלים
רומיקה, גלי, אנטילופ
ונימרוד
טבריה רח' הגליל 29083

"הכל-בו"

שי לי
* יתוקות כלים
* יינותיים יחודיים
* מבחר נובות טרהיב
* פירות נוף משועים

תכשיטי
"דללי"
מבחר אקסקלוסיבי
של תכשיטים
ויהלומים
רח' הגליל טבריה
067-92419

מלון אסטוריה
HOTEL ASTORIA
3 כוכבים
רח' אוהל יעקב 13, טבריה
טל. 067-22351/2

אופנת אורן
הלבשת גברים נשים
וילדים
רח' הגליל טל' 20919

התלבשתי אצל
ינאי
ממיטב יצרני
האופנה
רח' ירדן-טבריה
067-20542

הלבשת חמד

60
* פיתוח ותמונות
תוך שעה
* פרטי צלום
רח' הגליל טל' 067-91718

* אביזרי אופנה ברמה
יבוא בלעדיים
* תיקים
* משקפים ותנורות
* תכשיטים

מול "לידו כנרת" טבריה טל: 067-92353

מסעדת גלי גיל
מסעדת דגים
מאכלי בשר
על פחמים
טל. 067-20699

הטלה והאוז
כשר בהשגחת הרבנות
"אווז וכבש
על האש"
מבצע 10% הנחה
רח' דונה גרציה טל: 90242 טבריה

מסעדת גן אסתר
להשגחת הרבנות
מאכלים דגים, מאכלים ביתיים,
פיצות וגלידות
כאן נהנים מאוירת גן
המסעדה כשרה וממוזגת. הנחה לקבוצות!
רח' קישון ליד מגן דוד אדום
טל' 20946

מסעדה תימנית
אולמי

מלון
אריסטון ***
* חדרים מפוארים
* נוף מקסים
* כשר למהדרין
קרית שמואל,
שד' הרצל ליד העיריה
טל. 067-90244

מלון רסטל
החדש
* חמלון שוה ביקור
רח' יהודה הלוי ליד
חחנת אגד טל. 90555

פונדק העמק בבעלות עיסא
* מאכלים מזרחיים
* דגים
* שרות אדיב
מבצע למביא מודעה זו 10% הנחה
מושבת כנרת טל: 067-50120

בורקס
* מלוות, בורקס,
גלידות שטראוס
ומבחר פיצות
רח' הגליל 27
טל' 067-20083

המעדניה
נקניקים סלטים
גבינות דלקיטסים
והכנת כריכים
רח' אילת 1
מאחורי ככר רסקו
טבריה טל: 067-92218

כרטיס כניסה חינם לחוף השקט
טבריה, רח' הגליל טל. 90441

פאב הרועה
הפאב של הצפון
פתוח עד השעות
הקטנות
רח' הגליל 4 טבריה

מסעדת מרבד הקסמים
מגוון מאכלי תימן וגריל
רח' הגלים 27 — טבריה

מלון פולוניה
נופש עם
יחס אישי
טבריה 067-20607

כל בו לתנוק
"ליאור"
10% הנחה על כל
קניה של 100 ש"ח
אחרי הבנק הבינלאומי
הראשון טבריה 20001

תחנת דלק פז מצפה גולן
חינם! בדיקת בלמים במכשיר מאושר
על כל מילוי דלק ב-20 ליטר

אביזרכב צפון
★ רדיו טייפ
★ כיסויים
★ אזעקות
5% הנחה

מסעדת
כנרת

עמוד 1 14.7.86

ה ו מ ו ר

הגירסה הישראלית
(„מיך, אבלת אותה...")

סוף מהעמוד הקודם

את התפקיד על עצמו: „מה אתם מתבטלים? קחו את הכלים, ובואו אחרי". הפועלים צייתו. כשהגיעה החבורה לרחוב בונד, הורה לה קול להתחיל להרוס את המידרכה והכביש. אלה צייתו שוב. שוטרים שהודמנו למקום החלו לכוון את התנועה לכבישים עוקפים, ממש כמו ב„תעלת בלאומיך" שלנו. הרחוב נהרס לגמרי. רק כעבור כמה ימים טרח מישהו לברר מדוע לא נמשכת העבודה במקום.

ועוד מתיחה של קול, הפעם מתוכננת יותר: יום אחד התפרסמה בעתונים מודעה כי שולטן תורכי עשיר עתיד להגיע ללונדון. קול לבש מה שנראה לו כ„מדי שולטן" ויצא עם ידידיו, שהוצגו כמשרתיו הנאמנים, למסעדה מפוארת. ההתרגשות במקום היתה אדירה – והשיא היה כשהפיל קול מכיסו, לכאורה במקרה, זכוכיות דמויות יהלומים ואבנים טובות, לפני שעזב את המקום. כמה מנכבדיה של לונדון זחלו על הריצפה בתקוה להשיג יהלום תורכי לעצמם.

גם הוליווד ידעה-לא־מעט אמני מתיחות. כמה מהן מורכבות, בהשקעה כספית רצינית. אחרות הן על גבול חוסר־הטעם המוחלט. ג'ק ניקלסון ופיטר פונדה, למשל, נהנים הנאה גדולה בעת ביצוע „מונינג" („זריחת ירח"), מתיחה המצטמצמת בהפניית עכוז חשוף לעבר קרבנות מופתעים. לניקולסון יש עוד תעלול אהוב: הוא מרטיב את ידו, מתקרב לעורפו של קרבן תמים, משמיע התעטשות אדירה – ומתיז טיפות מים על צוואר הקרבן, המניח שהרטיבות שזולגות במורד עורפו, מקורה שונה לגמרי. הוליווד, אגב, היא מקור המתיחה המצמררת ביותר עליה שמעתי אי־פעם: מספרים שישנו בעיר שחקן בעל עין מזכוכית, הנהנה הנאה מרובה כשהוא יושב במסעדה, ומניח לכל הסועדים לראות כיצד הוא מגרד את עינו במזלג...

מתיחות אינן המצאה של המין האנושי. סיפורים ואגדות מייחסים כושר־מתיחות לשועלים, כלבים, דולפינים, אפילו שפנים. תוכי מקרוליינה למד את הצליל המיוחד בעזרתו הזעיק בעל הבית את כלביו לארוחותיהם. התוכי היה מפיק הנאה עילאית מהשמעת הצליל והתבוננותו בכלבים המגיחים לחדר בריצה מטורפת, כדי לגלות שהחדר ריק, כולל פנכות־האוכל. מורכב יותר היה התעלול בו התמחו שני שימפנזים בגן החיות של סנט לואיס: כל־אימת שעברה תרנגולת מהתרנגולות המשוטטות בגן ליד כלובם, היה אחד הקופים מתחיל לטלטל נמרצות פרוסת לחם למול עיניה של התרנגולת. כשזו היתה מתקרבת לכלוב – היה הקוף השני מעניק לה חבטה בענף שאחז. שני הקופים לא עייפו מתעלול זה במשך שנים.

***

אדם אחר אחראי, כמעט בעצמו, להפיכתה של המתיחה לסוג מסוים ומוגדר של תרבות־המונים. זהו אלן פאנט, „מיסטר קנדיד קאמרה".

סידרת הטלוויזיה „קאנדיד קאמרה", היא „המצלמה הנסתרת", החלה כתוכנית־רדיו בשם „מיקרופון סמוי", ב־1947. הרעיון והביצוע שייכים שניהם לאלן פאנט. ב־10 באוגוסט 1948, הוקרנה המתיחה הראשונה שלו בטלוויזיה – ומאז הוא ממשיך למתוח עד היום. העיקרון מוכר וידוע: „לתפוס את האנשים, ללא ידיעתם, בעת שהם מתנהגים בטבעיות, משחקים את עצמם". התוכנית זכתה להצלחה אדירה כמעט מיומה הראשון, והסיסמה „חייך, אתה מצולם במצלמה נסתרת" הפכה למטבע־לשון מוכרת ושחוקה. בין התעלולים שהכינו, ביצעו וצילמו פאנט ועוזריו:

★ מכונית נעצרת בתחנת דלק. המתדלק, למרות כל מאמציו, אינו מצליח למצוא באיזה צד המנוע. המתיחה הקלאסית הידועה ביותר של „קאנדיד קאמרה".

★ סוס מדבר (דרך מיקרופון חבוי בריתמתו) מעניק עצות־חינם למהמרים במירוץ סוסים.

★ נהג־מונית לוקח שני נוסעים. במהלך הנסיעה מתברר לי כי השניים עומדים לערוך ביניהם דו־קרב באקדחים, לחיים ולמוות. הנהג מתבקש לשמש כעד.

★ סופגניות מגיחות מפס־הייצור במהירות שאינה מאפשרת לעובד החדש להשתלט עליהן.

★ סבל מגיע למשרד, כדי להעמיס את הציוד המשרדי במשאית. בכל פעם שהוא חוזר למשרד, הוא מגלה כי החפץ שהורד והועתה למשאית, נמצא שוב בחדר, במקומו הקודם.

★ אדם מתבקש לשמש כעד בטקס נישואין. במהלך הטקס הוא מגלה שהפקיד השיא אותו בטעות, לכלה האימתנית.

★ נגר מגיע כדי להתקין מדפים בארון־קיר. בכל פעם שהוא מנסר את המדפים לאורך המתאים, הוא מגלה שהארון הפך להיות צר יותר, או רחב יותר.

הצלחת הסידרה הולידה סדרות דומות בארצות אחרות בעולם, ואת סרטי־המתיחות. לטלוויזיה הבריטית יש צוות מתחנים מעולה משלה, המנצל לעתים רעיונות של אלן פאנט, ומעניין להשוות בין תגובות הבריטים והאמריקאים לאותה מתיחה. מסיבה כלשהי, דווקא מדרום־אמריקה מגיעים סרטי־מתיחות בשרשרת. באחד מסרטים אלה ראיתי את המתיחה הזכורה לי כמצחיקה ביותר שראיתי מעודי: צוות המותחים ידע כי בשעה מסוימת עתידה העיריה לפוצץ בית ענקי, כדי לפנות את המקום לבניה מחודשת. חשמלאי שנשכר לעבודה באיזור, הוזהר כי אם יחבר את חוטי־החשמל שבידיו בצורה בלתי־זהירה, הוא יגרום לפיצוצו של הבניין הענק הנראה ברקע. הבניין כמובן מתפוצץ, החשמלאי שחור־העור לוטש עיניים בוהות, וכל מאמצי הצוות להסביר לו כי המדובר במתיחה בלבד אינם נקלטים במוחו...

בארץ, יהודה ברקן התפרסם בסרטי המתיחות שלו. ברקן הוא במאי־מתיחות גרוע. כמה מהמתיחות הרדיופוניות שלו היו מצויינות. הוא הוכיח שיש לו כל התכונות הנדרשות ממותחן־צמרת: בטחון עצמי, כושר אילתור והמצאה, הומור, ואולי התכונה החשובה ביותר – היכולת שלא להיסחף בצחוק, לשמור על פאסון רציני גם במצבים המצחיקים ביותר. בסרטי המתיחות שלו, לעומת זאת, הוא עובר על כמה לאווים חמורים. ראשית, המתיחות נמתחות מדי (הקדמה ממושכת ומשעממת לסיפורה של הכלה המתחלפת ב„גיפגש בסיבוב", עד שמגיעים למתיחה עצמה). שנית, למרות הצהרות שהשמיע בעבר, הוא מותח מדי־פעם קשישים ורפי־שכל, דבר הגובל כמעט במעשה מגונה. הקטע המצחיק ביותר בסרטו היה קטע הכלבים המגלים כי העץ עליו בחרו להשתין, מתרחק מהם. את תגובות הכלבים, לפחות, אי אפשר לביים.

עם זאת, לברקן יש הרגעים הגדולים שלו. הוא שייך לצמרת המותחנים שלנו, צמרת די צפופה, הכוללת גם את משה טימור („החשמל נשפך מהשטקר"), אריה ארגז, בועז דוידזון, צבי שיסל, דבורה בקן המנוחה, אריה מוסקונה, אורי גרוס.

אבל אם הייתי צריך להעניק את „אות אלן פאנט" לאמן־מתיחות מקומי, הייתי בוחר בלי לחשוב פעמיים באיציק אלבלק, תפאורן בטלוויזיה. הביטחון העצמי וכושר־האילתור שלו הופכים כל מתיחה להילולה אמיתית. אלבלק אחראי לכמה מתיחות מעולות של הטלוויזיה בימיה הראשונים (מלצר טרדן מעל לקוחות נבוכים במסעדה הומה), מאוחר יותר הגיע לקולנוע. הסרט „ישראלים מצחיקים" הפך להיות לחגיגה פרטית שלו השיא שייך לקטע בו אלבלק ואופליה שטרהל מנסים למכור דירה בה ממוקמים השירותים באמצע הסלון. הקונה הפוטנציאלית המומה.

מתיחות טובות לא נועדו לפגוע. הן נועדו... נו, פשוט למתוח. כהגנה אחרונה על אמנות המתיחות, הנה סיפור של מקרה אחד לפחות, בו הועילה המתיחה לרבים. זהו סיפורו של מרב פיפקין.

כל־אימת שהגיע מהנדס חדש לחברת „ג'נרל אלקטריק", התלבשו עליו העובדים הוותיקים במתיחה קבועה, מעין „טקס־חניכה" פנימי: הוטלה עליו המשימה הבלתי־אפשרית של ייצור נורת־החשמל אשר הזכוכית בה מתוספת קימעה מבפנים, המטרה: לייצר נורה מאט, שתהיה חלקה מבחוץ, דבר שנחשב לבלתי אפשרי אז. כל המהנדסים הצעירים שהגיעו למפעל נכשלו במשימה זו, להנאת המותחים. פיפקין, מהנדס חדש במפעל, ניגש לעבודה בהתלהבות. מחקריו הובילו אותו להשגת „הפנים הלבנבן". כל נורה מאט הדולקת היום היא פרי אותה מתיחה.

אריה דייכמן ■

היהלומן הכי מהיר

פרדי פרייהוף, נהג המירוצים הבינלאומי הראשון בארץ, הוא בעצם „ילד טוב אנטוורפן”, בן למשפחת יהלומנים ■ על־אף היותו מכור למהירות הוא מזהיר את כל הנוגעים בדבר לא להרוס את עתידו של הספורט המוטורי הישראלי הצעיר בגישה של „יותר מדי, מהר מדי” ■

פרדי פרייהוף. לשם שינוי בלי המשקפיים... (צילם: שמואל רחמני)

הוא בכלל לא התכוון לעשות כאן מעשים חלוציים מי יודע מה. אלמלא אשתו, ספק אם היה עולה ארצה – אבל הציונות השתלמה לו, לפרדי פרייהוף: אילו נשאר באנטוורפן, בלגיה, היה קרוב לוודאי יהלומן מבוסס ומשועמם למדי, נהג־מירוצים חובב בסופי־שבוע, אחד מאלפים. כאן, בארצנו הקטנטונת, הוא נהפך לחלוץ מפורסם – נהג המירוצים הבינלאומי הראשון בארץ, הגורו של כל מטורפי המירוצים ומפרקי המנועים מן המסלול של אשקלון. „פעם אשקלון היתה בשבילי רחוקה בערך כמו סיביר”, הוא נזכר. ככה זה. אין נביא בעירו.

אם מוסיפים לזה את העובדה שגם בעסקי היהלומים הוא הצליח לא־רע (ייצור ויצוא לאירופה), אפשר להניח שאין לו, לפרייהוף, מה להתאונן. וילה שכורה בכפר־שמריהו, אשה נאה ושני ילדים (תאומים) חמודים. מכנסי טניס קצרים, רגליים שזופות של ספורטאי. הו, החיים המתוקים. שביתת האחיות ובעיות קיום אחרות לא שייכות לכאן. מה שמרגיז אותו עכשיו היא היד השבורה שלו, תאונה שקרתה לו במירוץ האחרון באשקלון כתוצאה מסיבוב פתאומי של ההגה. נראה בעליל שעל זה הוא לא מוכן לסלוח לעצמו. „כל־כך טיפשי”, הוא ממלמל באכזבה של מי שפיספס עוד ניצחון בטוח. עכשיו לך תחזור על הטיעון שמירוצי מכוניות הם לא ספורט מסוכן במיוחד, שהנהיגה בכבישי ישראל מסוכנת יותר מכל מירוץ.

„הישראלי טיפוס פתוח וחברותי שיוצר קשר עם אנשים – עד שהוא נכנס למכונית שלו”, אומר פרייהוף במבטא צרפתי: „מאותו רגע הוא מתייחס לכל אחד כאילו היה או מטומטם או פושע. אני סובל כשאני נוהג כאן בכבישים”.

הוא לא נראה כמו נהג מירוצים (בסרטים הם יותר חתיכים, ואין להם משקפיים), וגם לא כמו יהלומן (במיוחד אם מביאים בחשבון את העובדה שרובם דתיים). להגנתו טוען פרייהוף שתמיד היה קצת חריג. „גם בבלגיה נחשבתי ליוצא־דופן בקהילה היהודית, עם השיגעון שלי לאופנועים ולמירוצים. בקרב הצעירים היהודים שם לא היה מקובל להתעסק בדברים האלה”. למה? לפרייהוף הסבר קצר וקולע: „כי היידישע מאמע לא מוכנה בשום אופן שהבן שלה יסע על אופנוע”. נראה שיש משהו בדבריו. עובדה: בין היהודים אפשר למצוא את כל סוגי הגאונים – חוץ מאלופי מירוצים. עכשיו סוף־סוף ברור למה. בכל, כרגיל, אשמה האמא היהודה.

לפרייהוף היה סיפור אחר – הוריו, דור שני בבלגיה (עניין די נדיר), משפחת יהלומנים (כמובן) שלחו אותו לבית־ספר לא יהודי. מגיל 14 כבר היה רכוב על אופנועים. „כבר אז היה לי בקרב החברים סטטוס של משוגע”. שיגעון האופנועים נתן לו, לדבריו, את ההזדמנות לפרוץ את המעגל הסגור והצר של הקהילה היהודית באנטוורפן: „הייתי נוסע מאה קילומטרים כדי לראות בחורה, אבל האמת היא שהבחורה היתה רק התירוץ”, הוא מחייך. עד היום הוא מגדיר עצמו כ„איש של אופנועים”. בקיץ הזה הוא מארגן טיול אופנועים ישראלי לחברים אופנוענים מבלגיה: „זו הדרך הכי נפלאה להכיר נופים של מדינה”.

אחרי סיום השירות הצבאי בבלגיה („בזבוז זמן אמיתי”) נכנס פרייהוף לעסקי היהלומים של אביו. בזה לא הצליחו לפגוע כל שגעונות הנעורים: את המנגינה הזו, העוברת מדור לדור בקרב יהודי אנטוורפן, לא מפסיקים כל־כך מהר. זה מקור הכוח. שליטה בלעדית בענף: „באנטוורפן יש רק 15 אלף יהודים, אבל אם תשאלי גוי מקומי כמה יהודים חיים שם – יגיד לך שיש מאה אלף”.

הוא התחיל בשנת 72 כלוטש בעסק של אביו ועבד בליטוש במשך שנתיים: „רציתי ללמוד את המקצוע מלמטה. זה לא דבר שלומדים תוך יום”. מאוחר יותר עסק בשיווק האבנים. כשעלה ארצה, בעידוד חברתו (היום אשתו), נטלי שעלתה לישראל לפניו („ראיתי שבמחיר של חשבונות הטלפון בין הארץ לבלגיה כבר היה עדיף לבוא...”), הקים כאן עסק עצמאי. „הורי לא האמינו שאחזיק מעמד”, הוא מספר בסיפוק גלוי. „התחלתי לשווק יהלומים מהארץ במקום מבלגיה, שיכנעתי את הלקוחות שלקנות יהלומים מכאן זה עסק מצויין, עוד לפני שידעתי בעצמי אם זה עסק טוב או לא”.

כיום הוא יצואן, בעל מלטשה בנתניה, ועל פועליו – כמו על כל המקצוע – הוא מדבר בכבוד גדול, מנסה להפריך את הדימוי ה„גשעפטי” של היהלומנות: „כדי להיות לוטש טוב צריך להיות טיפוס קפדן, פראנטי, שנזהר בכל פרט. זו היצירה שבמקצוע, ובעיני זה מה שחשוב. האבנים עצמן לא אומרות לי כלום. מה שחשוב זו העבודה, השלמות, הרמה”.

פרייהוף, מתברר, הוא טיפוס רציני. הולך בכל מה שהוא מתעסק בו „עד הסוף”. גם במירוצים: „בגיל 20 התחלתי להשתתף במירוצים של סופי־שבוע. בבלגיה יכול כל אחד לקחת קסדה ואוטו באליפויות מקומיות של חובבים, שנערכות במגרשי חניה של מרכזי קניות. ככה מתחילים”. במירוץ הראשון הוא הגיע במקום ה־11. „היתה לי אז פיאט 128, בדיוק כמו שהיתה לזוכה במקום הראשון, איטלקי אחד. אני זוכר שממש נפגעתי – איך זה יכול להיות? הלכתי לדבר אתו, לשאול איזה שיפורים הוא הכניס במכונית, והוא צחק. 'שמע, זאת המכונית של אשתי', הוא אמר לי. פשוט היה לו ניסיון. אני כבר נכנסתי לאמביציה – הלכתי לבית־ספר לנהיגה ספורטיבית, קניתי סימקה 1000 שמתאימה יותר למירוצים, והתחלתי להשתתף בתחרויות ארציות עד שהגעתי לאליפות אירופה”.

באותו שלב, הוא אומר, גילה שהוא כבר אחוז דיבוק: „זה בא על חשבון הכל – הזמן הפנוי, העבודה, הבנק. הספורט המוטורי הוא גם ספורט יקר – ארבעה צמיגים חדשים עולים 400 דולר, ואם אין לך – אתה מוגבל בהישגים. צריך להתחיל לחפש

ספונסרים ('ממממנים'), וזה לא פשוט: לבוא לבנאדם שלא מכיר אותך ולהגיד לו: 'שלום, אני פרדי, בוא תשקיע בי', שלא לדבר על השעות שמבזבזים עם המכונאים בהכנת הרכב. אין חכמות. מי שרוצה להגיע לרמה חייב להקדיש לכך המון זמן”. בשלב מסויים החליט שהגיע לקו האדום: „לא רציתי להתמכר – לא למכוניות ולא לשום דבר אחר. התמכרות זה עניין מטמטם. התחתנתי, עליתי ארצה (בשנת 80) וחשבתי שזהו זה”.

אחרי שנה וחצי בארץ, לקראת תחרות ה„ראלי” שנערכה במצרים (אחרי חתימת הסכם השלום) שוב חזר אליו ה„ווירוס”. „מתברר שמשהו נשאר, כי פתאום חשבתי לעצמי איזה כיף יהיה לארגן קבוצה ישראלית למירוץ. אז נפגשתי לראשונה עם רוני אהרונוביץ' (אז עורך הירחון 'טורבו') שנחשב למומחה בתחום הזה. הוא שיכנע אותי לרדת מן העניין, שהתברר באמת כבלתי־אפשרי, אבל ביקש ממני לבוא לעזור לו בעתון כבוחן רכב. היום אנחנו שותפים בעתון 'אוטו' יחד עם איזי רוזוב ודני פרומצ'נקי”.

בינתיים נהפכת ישראל אט אט ובאין רואה לארץ מירוצים לתפארת – מירוצים באשקלון, השתתפות ישראלית באליפות אירופה, ארגון מירוץ בינלאומי בארץ. פרייהוף, אחד מן המתותנים הראשים בשמחה, עדיין צופה בגו לפעמים מן הצד, טוען שהישראלים לא יודעים להעריך את הקצב המהיר שבו מתפתחים אצלם העניינים.

„כאן רוצים תמיד לעשות דברים חדשים יותר מהר ויותר טוב מאשר בחו”ל. שם עוד נוסעים על מסלולי עפר – ופה כבר רוצים מסלולי אספלט. אני טוען שעדיף לחכות עוד כמה שנים ולעשות דברים נכון. לא בושה להיות חובבנים – וזה מה שאנחנו, מהנהגים ועד לכתבי הספורט – אבל כאן אנשים לא אוהבים להודות בזה. זו אחת הטעויות הגדולות של הישראלים, מה שנקרא חוסר אסרטיביות”.

אגב, הזכויות על הכנסת המילה הזו (אסרטיביות) ללקסיקון הישראלי שמורות דווקא לאחותו של פרייהוף, נאדין הולנדר, מייסדת מכון „נ.ו ר.ה.”, מכון לפיתוח האסרטיביות והבטחון העצמי בקרב נשים. כי כן, בינתיים עלו לכאן כל בני המשפחה, הורי החתן והורי הכלה. פרדי ממשיך לעסוק במקביל באותו כובד ראש בשתי הקריירות שלו: „היהלומים הם עדיין הפרנסה, זה ברור. עדיין לא הגענו למצב שאפשר להתפרנס כאן מספורט מוטורי”.

ועד שיגיע היום הזה, אולי ינהגו כבר שני התאומים בני־השלוש באיזו „פורמולה”. „בינתיים הם קוראים (קורעים?) עיתוני מירוצים, ומבינים בדיוק מי נפל ומי ניצח”. בשביל הדור שלהם, אומר פרייהוף, הוא משקיע עכשיו.

טל בשן ■

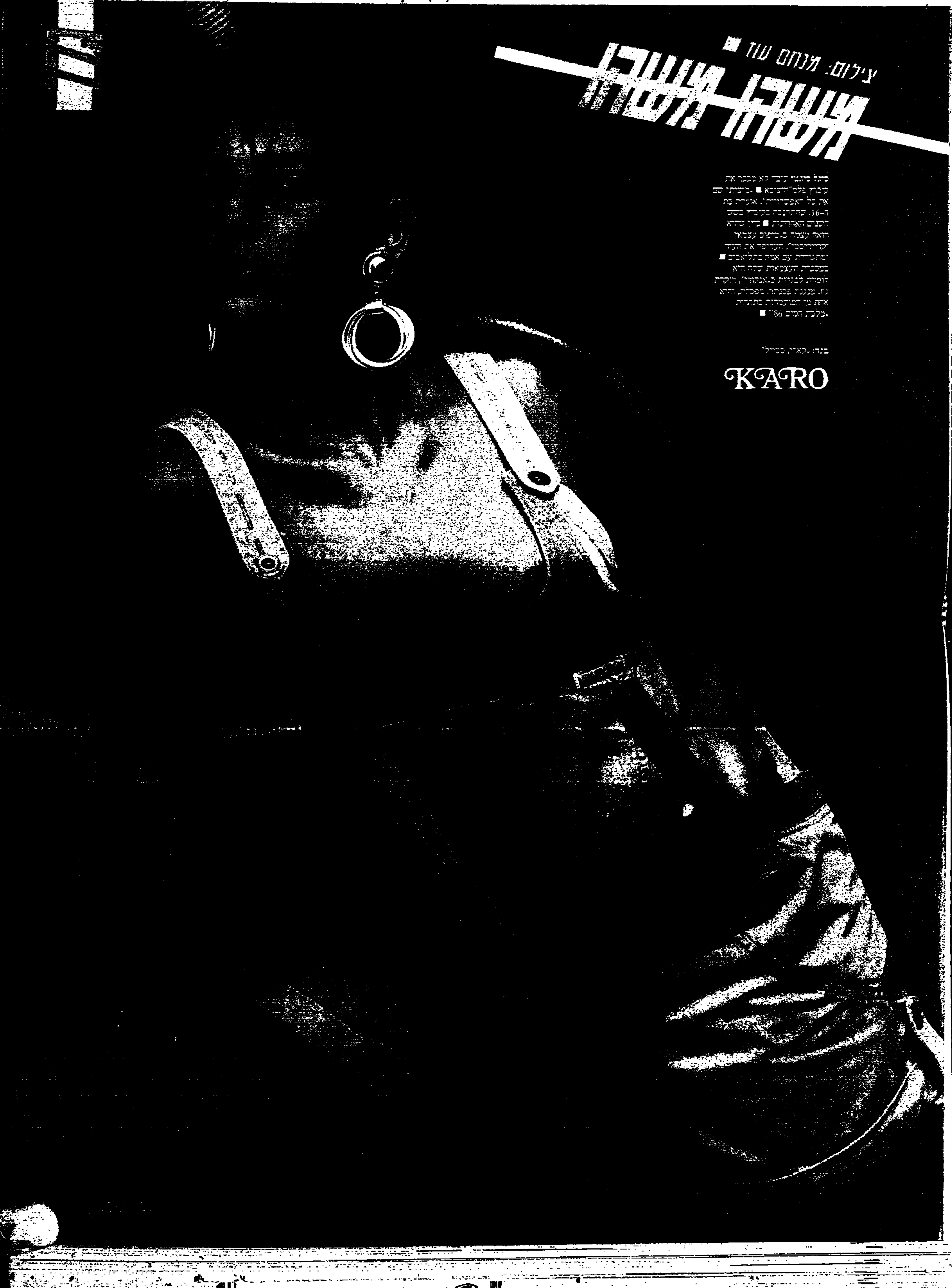
צילום: מנחם עוז
KARO

שיט

סירה לשניים. מתנפחת ב–20 דקות ומתקפלת לתיק צד. חשמלית, בתוספת משוטים. מ–200 דולר מקבלים דולר עודף. באמריקה.

הגעת לירקון. לכינרת. לים. בא לך להיכנס לסירה, אתו, אתה, עם הילדז אין בעיה. מורידים את הצ'ימידאן מהכתף, פותחים את הרוכסן, מוציאים את הסירה ומנפחים. והופ! למים.

כן יש בעיה. הסירה המתקפלת היא חידוש, וצריך להביא אותה מחו"ל, אלא אם כבר מישהו הורדו ומייבא אותה. שמה Electra-Sport Boat ובארה"ב היא עולה 199 דולר. כשהיא מנופחת, אורכה כשניים וחצי מטר ויכולים לשוט בה שני אנשים. מנפחים כ–20 דקות, במפוח המצורף. כשהיא מקופלת, משקלה כתשעה ק"ג. יש לה מנוע חשמלי, הפועל על סוללות שאורך חייהן שעתיים עד שלוש שעות. אם שכחת לקחת סוללות רזרוויות ושכחת את עצמך בלב האגם, יש גם משוטים.

הבטיחות? יצרניה אומרים שגם אם האוויר מצליח איכשהו לברוח מבעד לגומי החוק, הרי שחלקיה השונים מופרדים, כך שפנצ'ר באחד התאים המנופחים משאיר תמיד עוד ארבעה תאים מנופחים־תקינים. זהו.

עופר הילל

הדבר היפה הזה שט (בצילום משמאל) מתקפל ונכנס לתיק (למעלה)

פאב

פאב „טרומפלדור", רחוב טרומפלדור 4, בואך רחוב הירקון, ת"א. הרבה מקום, רוח מהים ואווירה (בינתיים) בסגנון „עשה זאת בעצמך".

בלילה בו חגגו בפאב „טרומפלדור" את מעבר הבירה של רפי נלסון, עלה קולנוע מוגרבי בלהבות. אילו היו שופכים על הדליקה את כל כמות הבארוויזר שנלגמה שם, לצד ולילה ושירה במלוא גרון, היתה אולי האש דועכת מהר יותר.

אם ביום השתיה הגדולה היו מרפי הבר לבנים־אדומים מצבען של פחיות ה„באד", הרי בסתם ימים של חול מקשטים אותם כל סוגי המשקאות. ואם ביום המסיבה היו שתי קומות המקום, שנפתח (לא רשמית) לפני כחודש, הומות אח"מ, בימים רגילים הפאב עדיין לא קיבל ציביון דמוגראפי כלשהו, והריהו כחומר ביד היוצר.

והחומר מבטיח בהחלט, כך נראה: הרבה מקום, רוח מהים (טרומפלדור 4, בואך רחוב הירקון, ת"א), תפאורה סולידית, מוסיקה טובה, מזג סימפאטי. צריך רק להביא את החבר'ה, לתפוס שולחן ולעשות את האווירה לבד כי בינתיים עוד אין כל־כך.

מה שאפשר למצוא שם באמצע השבוע זה תיירים מהמלונות או צעירים וצעירות בלונדיניים מהאכסניה הסמוכה. אוכלים סלטים (6־5 ש"ח), סנדוויץ' הבית (בשר, גבינה, חסה, מוגש חם, 5 ש"ח), פלטת גבינות (8־5), פלטת נקניקים (10־7), סיגרים (6), טוסט האם (5.5), צ'יפס (4־2.5), חומוס (3), וכן סטייקים, דגים ונרקים.

כל הקוקטיילים עולים שישה שקלים, והחדש והמיוחד בהם נקרא „פאולינה" – משקה סגול בכוס מסוכרת המבוסס על וודקה, ג'ין ורום (הצבע הסגול בא מהליקר „פארפה אמור"). בוזלים אלכוהוליים מקומיים נמכרים בשלושה ש"ח, רעיהם המיובאים נמכרים בשישה. בירה קטנה עולה 1.5, גדולה עולה 2.5, וענקית (דלי של ליטר שלם) עולה 4.5 ש"ח.

על הקירות מעט כרזות ממוסגרות, בהן של ג'יימס דין האגדי, „שדרת החלומות השבורים", ולצדן מתנוסס גם, לפי שעה ולמרבה הכיעור, מונה חשמלי ענק ומגושם. השירותים נעימים, השירות חביב, לערבס מוסיפים זעתר.

שרית פרקול

אוכל

בירה זה לא הכל, בודאי לא מול הטלוויזיה, כשצופים בקיץ חם אחד במבול בלתי־פוסק של כדורגל, טניס, כדורסל...

„בימים אלה מתכנסים כל החבר'ה מול הטלוויזיה שלי כדי לעבור בצוותא ממקסיקו שהסתיימה לוימבלדון, מאליפות אירופה בכדורסל להיאבקות המשודרת מלבנון. לרוב הם מביאים את הבירה אתם, ואני נוהג לספק את המזון היותר מוצק. הייתי רוצה כמה רעיונות לסנדוויצ'ים טובים במיוחד שילכו טוב עם הבירה והספורט...".

בתשובה למכתב זה וכמה נוספים באותו עניין, הרי כמה רעיונות, שנחלקם הפעם לשניים – לכריכים בשריים עם סלטים ותוספות, או כריכי גבינה ומעדני דגים. הבסיס לשניהם, כמובן, יהיה... לחם, ויש כיום כמה וכמה סוגים, מבגט ועד לחם שחור. את הכנת המגירה מתחילים עם הנאה רכה לכריכי הגבינה והדג, או מרגרינה ומיונית – לכריכי הבשר. אפשר לגוון גם עם איקרה (לכריכי דגים), וחרדל לכריכי בשר מעושן או כבוש.

לאחר שמרחנו את הלחם באחד מהנ"ל, נניח על הפרוסות נתחי גבינה בטעמים שונים ועליהם פרוסות מלפפון חמוץ, עגבניה, מלפפון טרי, פלפל ירוק או אדום. אפשר לקנות ממרחי גבינה מוכנים בטעם בצל, שום ועוד ולהשתמש בהם כבסיס. לדגים מעושנים מומלץ לשדך מבחר ירקות חתוכים לפרוסות, פרוסות לימון וקיקות, זיתים, בצל טרי וגמבה מוצה. את כריכי הבשרים והנקניק מעטרים במלפפון חמוץ, ירקות חתוכים וזיתים מגולענים.

עדה כהן

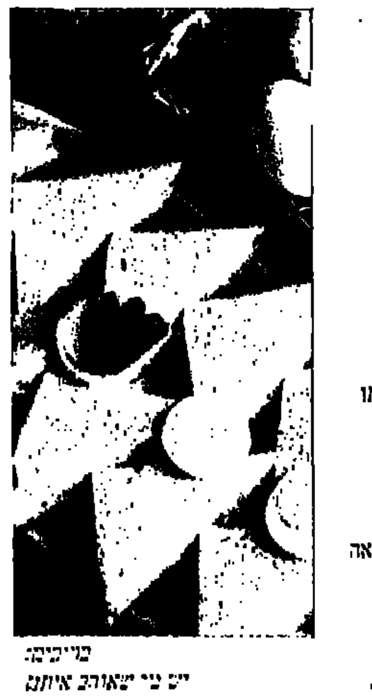

כריכים: יש מי שאוהב אותם עם ביצים ירקות

Fashion NATRIK Ch. Kaminski

מבקרים במינכן?

כדאי לבקר ב־NATRIK
אפנת נשים וגברים
לא תאמינו למחירים הנמוכים

SCHILLERSTR. 7 MUNCHEN 2

100 מ' מתחנת הרכבת הראשית
החזר מ.ע.מ. בגבול או הביתה

לב"א

התעשיה האווירית עושה „לובי"

בעד ונגד מטוס ה„לביא": „לביא" כזה או אחר, יותר גדול או יותר קטן; יש למדינת ישראל כסף לייצור המטוס הזה – או שמא אין לה. שאלות־מחלוקת אלו על המטוס העתידי של חיל־אוויר, שבשבוע הבא „יתגלגל" בטקס חגיגי ורב־משתתפים מההנגאר שלו – מלוות את כל השלבים של פיתוח המטוס וילווהו גם בעתיד. הויכוח על המטוס מצוי בעליות ובמורדות, אך קיבל תנופה בחדשים שחלפו.

גופים רבי־עוצמה והשפעה בארה"ב נאבקים נגד מטוס ה„לביא". משרד ההגנה האמריקני וכמה מהגדולים שבין יצרני המטוסים והמנועים בארה"ב, כמו „נורת'רופ", „ג'נראל דיינמיקס" ו„ג'נראל אלקטריק", הרואים במטוס הישראלי תחרות למטוסיהם, במימון אמריקני. למפעלים אלו יש „לובי" חזק משלהם במסדרונות השלטון בוושינגטון. הויכוח על המטוס אינו פוסח גם על ישראל. לאותם יצרני מטוסים יש נציגים בארץ, ויש עתונות ישראלית שהיא נגד – ויש בעד. גם בחיל־אוויר אין חסרים מתנגדים ל„לביא". התעשיה האווירית, שהיא הקבלן הראשי למטוס, התגייסה בחודשים שחלפו למערכת שתדלנות, ל„קמפניה" רחבת ממדים של יחסי ציבור והשפעה על דעת הקהל בארץ ובחו"ל למען ה„מוצר" שלה. „הנחת היסוד שלנו", אומר דובר התעשיה האווירית, דורון סוסליק, „היא שה„לביא" הוא החוית הטכנולוגית וחוית הקיום של התעשיה האווירית ולכן נדרש מאתנו מתן תשובות בצורה יסודית, שיטתית ומעמיקה לכל מיגזר במשק הישראלי שיש לו נגיעה כלשהי למטוס".

התעשיה האווירית הטילה בחודשים שחלפו את מלוא כובד משקלה למערכת יחסי ציבור למען המטוס. ספר עב־כרס במשרדו של דורון סוסליק מכיל את רשימת המבקרים במפעלי התעשיה האווירית, שבאו, ראו, שמעו וקיבלו מידע על המטוס: התאחדות התעשיינים, ראשי ענף המתכת והאלקטרוניקה במדינה, כמה וכמה מוועדות הכנסת, כמעט כל שרי הממשלה באו לראות את ה„לביא"; כמותם גם פורום של קצינים בכירים בחיל־אוויר (שאחדים מהם טענו כי לפני הביקור לא ידעו בדיוק איזה מטוס מכינים עבורם), פרופסורים לכלכלה, עתונאים, עורכי עתונים, כתבים לעניני תעופה וצבא וכלכלה, עורכי חדשות בעתונות ובתקשורת האלקטרונית, פקידים בכירים במשרדי הממשלה.

דורון סוסליק, שאירגן את לוח הביקורים ואת מערך ההסברה המקיף, מסביר כי למאבק הזה על דעת הקהל היתה השפעה מוראלית חשובה על ציבור העובדים, שרבים ממנו טענו כי „בשעות היום מבקשים מאתנו לתת את הנשמה בשביל ה„לביא" ובערב אנו שומעים וקוראים דברי ביקורת והטפות לביטול הפרוייקט". סוסליק סבור כי המאבק הזה על המטוס לא הסתיים ולא יסתיים. לדבריו, מבצע יחסי ציבור זה והמאבק בתקשורת „על נפשו" של המטוס – לא עלה למדינת ישראל דולר אחד.

התעשיה האווירית לא השקיעה בפרסומת וביחסי ציבור מסחריים למטוס, אלא בחרה רק בדרך של הסברה והסברים וראיה בעין של הפרוייקט.

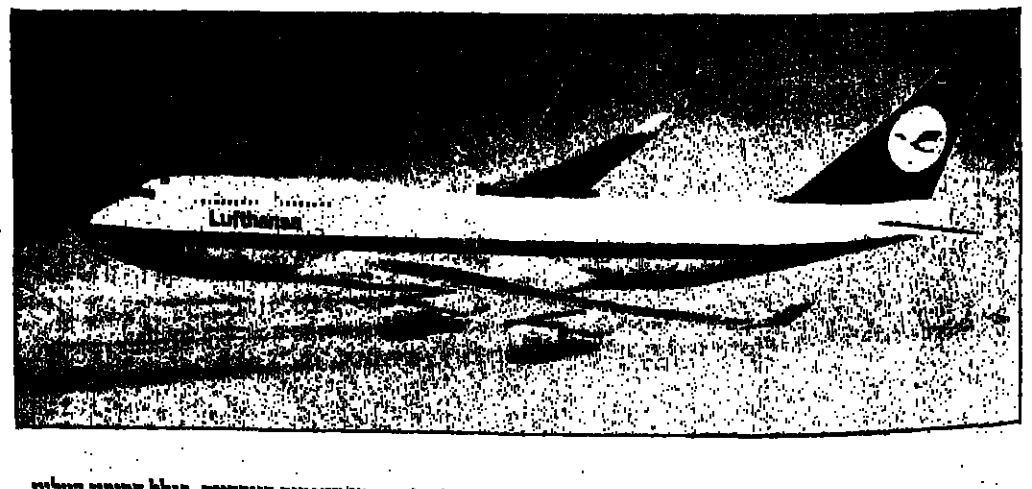

747 דגם 400: הענק החדש של שנות ה-90. הג'מבו הכי גדול – עד היום הזה...

ענק

ג'מבו גדול יותר מגדול

חברת התעופה הגרמנית „לופטהאנזה" הזמינה במפעלי „בואינג" שישה מטוסי 747 דגם 400, מטוסי הג'מבו הגדולים ביותר שיטוסו בנתיבי האויר בעולם בסוף שנות ה-90. החברה תשקיע ברכישת מטוסים אלו יותר מ-800 מיליון דולר.

הדגם החדש של הג'מבו מכיל בין 15 ל-20 יותר מושבי נוסעים מאשר במטוסי הג'מבו מן הדגמים הנוכחיים, בגלל הסיפון העליון המוארך. כנפי המטוס הוארכו ובקצותיהן חידוש הלקוח מעולמם של מטוסי קרב – כנפונים, המשפרים את הביצועים האווירודינמיים של הענק. במיכל הדלק החדש אשר בזנב המטוס, הוא ישא 10 טונות דלק יותר מאשר ג'מבו רגיל, גם המנועים יהיו חסכוניים בדלק.

אולם מירב החידושים הטכנולוגיים הם מנת חלקו של תא הטייסים. את המטוס יטיס צוות של שני טייסים, ומולם יראו על לוח המכשירים 6 צגי טלוויזיה צבעוניים, שבאמצעותם יקבלו את המידע הדרוש להם ממערכות המטוס והמנועים.

סוויסאייר

רווחים גבוהים ו„נתיב הקוטב"

„עשרות אלפי אמריקנים ביטלו תוכניות חופשה באירופה בשל מעשי הטירור האחרונים, וכאילו לא היה די בכך, באה התפוצצות הכור הגרעיני בצ'רנוביל והוסיפה לחוסר הוודאות בתכנון התיירות מארה"ב בקיץ זה. גם 'סוויסאייר', כמו החברות האחרות, נפגעה ממצב זה".

דברי היינץ אלברכט, ממנהלי חברת התעופה השוויצרית, האחראי לנושא קווי התעופה ולמחקר השווקים. בשיחה שקיימנו עימו בציריך ציין אלברכט כי התפתחויות שליליות אלה באו דווקא על רקע שיפור בכלכלה העולמית שאיפשרו לחברות התעופה להתאושש במקצת לאחר המשבר הכלכלי של השנים הקודמות.

שיפור זה הביא לכך ש„סוויסאייר" סיימה את שנת 85' ברווח של 65 מיליון פרנקים שוויצריים – הרווח הגבוה ביותר שהיה לחברה מזה 10 שנים. הציפיות, ב־86', היו אופטימיות לא פחות, אך אירועי החודשים האחרונים טרפו את הקלפים.

אחד החידושים האחרונים שלה עשוי לעניין גם את איש העסקים הישראלי, או כל ישראלי אחר המבקש לטוס למזרח הרחוק. „סוויסאייר" מקיימת 2 טיסות בשבוע לטוקיו כ„נתיב הפולארי", מעל הקוטב הצפוני ואלסקה. נתיב זה יכול לקסום במיוחד לישראלים מכיון שהנתיב ה„מסורתי" למזרח עובר מעל סעודיה ונסיכויות המפרץ.

„ניתן לצאת מישראל בשעה 7 בבוקר, לחנות בציריך לשעה וחצי ולהמשיך לטוקיו בשעה 1 אחר־הצהרים לטוקיו", אומר אלברכט, ומוסיף: „ב'סוויסאייר' יכול הנוסע הישראלי ליפן להזמין מראש לא רק אוכל כשר – אלא אפילו... כרטיסי ביקור שלו ביפנית".

שרגא מקל

ידיעות במיקבץ

■ רשת מלונות „מוריה" מציעה בימים אלה מבצע הנחות לתיירות־פנים בשיטה מיוחדת במינה: בפתח המשרד הראשי של החברה בתל־אביב מפרסמים כל שבוע על לוח גדול את מספר חדרים במלונות הרשת, שאותם מוכרים לתיירים הישראליים ב־50% הנחה. זה מבצע המוגדר „לבעלי החלטה מהירה וכל הקודם זוכה". קניית החדרים נערכת במשרד הרשת במקום, והתשלום – במזומנים.

■ לראשונה מזה 7 שנים יקיים משרד התיירות „סקר נוסעים ל־1986", שיתחיל ביולי ויימשך שנה שלמה. הסקר יתבסס על מידגם של 50 אלף נוסעים בנמלי התעופה בן־גוריון ואילת, ומטרותיו לבדוק את תכונותיהם הסוציו־דמוגראפיות של הנוסעים, לקבל חוות דעתם של תיירים על שרותי התיירות בישראל – מחירים, התפלגות הוצאותיהם בארץ – וכן ללמוד על מגמות של ישראלים הנוסעים לחו"ל.

דן ארקין ■

הגשש החיוור

"הקרב על הוועד"

(וועד הבית)

במאי: אבי כהן תסריט: אסי דיין מוסיקה: אריק רודיק

בכורה עולמית

תל־אביב „הוד"	חיפה „עצמון"	פתח־תקווה „שלום"	הרצליה „דוד"
חדרה „חוף"	באר־שבע „אורן"	אשדוד „אסתר"	לוד „אורלי"
רמלה „אורן"	עפולה „מופתרון"	קרית־מוצקין „אורות"	בקרוב ירושלים „עדן"

רג'ואן את דניאל • עזרא שם־טוב

בין שמיים ומים

הים הפתוח והאיים ולשונות יבשת וגבעות רחוקות ■ אתה שט בעקבות האיים והמפרצים כמו מחזר ההולך בעקבות נערות שטרם הכיר, שטרם פגש ■ אם מצאת את הזווית הנכונה בין המפרש לבין הרוח, בין הקו שבמפה והנתיב שבמים – תגיע טוב ■

שמיים ומים ובתוך מפרש לבן. מימין למפרש גבנוני איים שנולדים כחטוטורות מתוך המים הכחולים והשלווים. הרחק משמאל יאכטה עם דגל גרמני. רודו ורמי מצמידים לעיניהם את המשקפות ובוחנים אותה. אני ממשיך ללגום את ה„אוזו" שלי בניחותא. לא מודאג. אם יגלו המשקפות שסיפון היאכטה הגרמנית מקושט בנערות המשתזפות בעירום, מיד יעבירו אלי אחת משתי המשקפות. כי בספינה שלנו מתחלקים בעבודה ובהנאה שווה בשווה. אף שדורו הוא ה„קפטן" ואני בסך הכל טבח־לעת־מצוא וקושר „פנדרים" לקראת כניסה למעגן והתקשרות לרציף, זמן המשקפת – כשיש מה לראות – מגיע לשנינו ללא העדפת הדרגה.

הנערות על היאכטה הגרמנית, מתברר, לבושות פחות או יותר. אולי בגלל העננים והרח הקרירה. שני שותפי למסע מניחים את המשקפות ושבים לכוסות שלהם באנחת הנאה. לאו־דווקא מהמשקה. מהכל. מהים והספינה והרוח והעינוג הרגוע שבשייט. רוח צפונית־מזרחית נוחה. מהירות השיט – שישה וחצי קשר. ה„ווסט־וינד", יאריך אלוהים ימיה, פולחת את חלקת המים ברהיטות. הרמקולים מגירים נעימות קלות. השמש משתפלת לקראת שקיעה וזוהי השעה להתחיל בטקס היומי שבו „משכיבים את השמש לישון": מניפים לעומתה את כוס המשקה ומברכים אותה בטבילה רכה ונעימה.

ה„ווסט־וינד" משנה כיוון כדי להכנס למפרץ שבסופו עיירה קטנה, לא ידועה, קריסטו קוראים לה, או משהו דומה. אין בה קתדרלות ומוזיאונים ונופים מרתקים. היא לא מוזכרת בספרי המסעות אף בשורה אחת. אבל היא יושבת בעומקו של מפרץ, גוהרת על רציף גדול, ולפיכך הינה מקלט לילה נוח.

מתקרבים באיטיות לרציף, שבעיירות אלו הוא תמיד „הרחוב הראשי", ה„פרומנדה", לב הישוב אליו יוצאים לראות ולהראות, לשאוף רוח לעת ערביים, ללגום ספל קפה או כוסית אוזו, לשמוע סיפורים, לברך את הדייגים היוצאים לעבודת לילם. כשאתה מגיע עם ספינתך לרציף כזה, תמיד יימצא שם מישהו שיסייע לך בצעקת־עצה היכן להיקשר, מי שיתפוש את החבל שאתה מטיל ליבשה ויכרוך אותו סביב עווק הברזל, שיגיד לך היכן למצוא את מוכר הדלק וימליץ בפניך, אם תשאל אותו, היכן המסעדה הטובה ביותר לאורך הטיילת.

לגבי המסעדה, אינך מסתפק בעצתו. כדי להבטיח את מירב ההצלחה וההנאה מארוחה ערב על טיילת הרציף לאחר יום הפלגה ממושך, אתה עורך מסע היכרות מוקדם לאורך שורת המסעדות הסמוכות למעגן. כל הסיכויים שבפתחה של אחת מהן יתגלגל לו, משופד מעל האש, חזירון או טלה ולפעמים כבש של ממש; שבפתחה של אחרת יהיו תלויים דיונונים שמזרועותיהם גוזרים פיסות־פיסות לטיגון, צלייה, או בישול ברוטב סמיך; שבכניסה לאחרת, על גבי מירבץ של קרח כתוש, ינוחו דגים וזוגי־עיניים, צלופחים שחורי־עור, סרטנים או חסילונים או שניהם גם יחד – שלל מגוון וצבעוני שניצוד במימי המפרץ ובים הפתוח.

אבל תצוגת־חוץ זו היא עדיין לא האינדקציה הקובעת. אתה רשאי להכנס לתוך המסעדה, לפנות שם לפינת הסירים והמחבתות. הבעלים ימהרו לפתוח בפניך את המכסים, יניחו לך לבחון, לרחרח ויפרטו בפניך כל צלי ותבשיל מהו. טירחתם אינה מחייבת אותך. אתה רשאי להמשיך במסע־ההיכרות, להיכנס למסעדה השנייה ולבדוק גם בה את תכולת הסירים והאילפסים והקדרות הכבדות, לבקש שישלפו לך מהתנור המאדים את התבנית ולהמשיך בסקר במסעדה הבאה. בסופו של הסקר מחליטים לאן נכנסים, והחגיגה מתחילה.

שטים מאי לאי, ממפרץ למעגן. מגלים חופים עלומי־שם אך מקסימים, חולפים במקומות אופנתיים, ידועים, המוזכרים בפרוט בספרי המסעות. ואחרי־כן, באקראי, על פי „חוש ריח", מגיעים למקומות שאיש לא כתב עליהם ואיש לא סיפר עליהם. הם ייחרטו במאגר חוויותיך וזכרונותיך ואתה תבטיח לשוב ולחזור אליהם.

מושכים צפונה, ויום אחד מגיעים למארינה של סלוניקי, מולדת חלוצי הסוארות העברית, שעלו ארצה בשנות השלושים לקחת חלק בבניית נמל תל־אביב. ומישהו שם אומר לנו: אם אתם אוהבים שוק, אל תחמיצו את השוק של סלוניקי.

אם אנחנו אוהבים שוק? אנחנו „שבורים" על שווקים! מי שיש לו קצת נשמה, מי שמקננת בו שמחת־חיים, לא יכול שלא לאהוב שווקים.

השוק של סלוניקי מצוי במרכז העיר, סגור מכל עבריו ברחובות רחבים, עם בתים רמים וחנויות אלגנטיות. בשוק של סלוניקי אתה מוצא את כל היפה שאבר לשוק הכרמל בתל־אביב, אבל בכמויות גדולות יותר, במיגוון מרשים יותר. הוא גם מסודר ונקי יותר, אבל לא במידה שתיטול ממנו את צבעוניותו ו„הפקרותו". הוא יותר נינוח משוק התקווה ואפילו מהשוק התורכי של חיפה, אבל עדיין בבחינת שוק תוזז ותוסס, עמוס הפתעות צבעוניות.

יש בו, בשוק של סלוניקי, סימטאות צרות ודחוסות המתנקזות לרחובות־שוק רחבים יותר, עולץ של יריד, פרישת צבעים וריחות. השוק של סלוניקי הוא מקום מיפגש אידיאלי לחלומותיהם, זכרונותיהם ותאוותיהם הכמוסות של חובבי שווקים מושבעים. הנה רחוב הקצבים. כולם בחלוקים לבנים, או כאלה שהיו פעם לבנים. הרחוב פתוח לאור היום, ואף על־פי־כן דולקות בו אלפי נורות חשמל, זרים־זרים, להרבות תשוקת־בשרים ועולץ. ועומד לו שם אחד בפתח חנותו, מעל סדן של עץ, עם קופיץ ביד אחת ונתח בשר־בקר ביד שנייה. מניף את הקופיץ במהירות ובקצב אחיד ויוצאות לו שם אומצות יפות, סימטריות, מדוייקות. מכונה לא תחתוך אותן מדוייק יותר.

ומשם אתה עובר לרחוב החמוצים והכבושים. יש שם הכל, אבל מושלים בכיפה הזיתים. הררי זיתים. קטנים וגדולים, חלקים וקמוטים, צחיחים ונוטפי שמן, שלמים ובקועים. ובסמוך איזור הירקות והפירות, עם אשכולות ענבים השרועים בכל הדרם הזהוב־מתוק, עם הררי דובדבנים ואשכולות של בננות ותיבות של מישמשים ארמדמי־לחי ששוב אינך רואה אצלנו.

ויש חנויות תבלינים שלעולם לא תרד לחקרם, ובהן מינים וזנים שטרם הרחת וטרם טעמת והם משרים אווירת עולמות רחוקים ותחושת מיסתורין. ויש, כמובן, רחובות של רגה ופריים. ואלה צבורים שם בערימות מרשימות, או סרודים כחיילים בתיבות שטוחות המוצבות באלכסון. ויש שם שוליות־זבנים שאינם חדלים להזות מים על הסחורה, כדי שתראה כאילו זה עתה אך הועלתה מן הים.

ובין חנויות המזון חנויות לדברי עור ומוצרים אחרים שאינם אכילים. ויש סימטה שעיקר ממכרה הוא פרי שימורים מרהיב המפתה את עיניך מתוך צנצנות שקופות. ויש חנויות למעושנים בהן פורסים לך על גבי נייר פרגמנט פרוסות אדמדמות מזג הלקרדה. ויש חנויות עם תיבות זכוכית מלאות שקדים ואגוזים ובוטנים ושקים מלאים גרגירי צנובר צחורים שטרם עברו את תנור הקלייה.

וממול, על המדרכה, הציב מישהו כלובים מרושתים והוא מוכר שם למעוניינים אפרוחים צהבהבי־פלומה. וכסמוך יש מסעדה ברוח השוק, שפרבית שולחנותיה על המדרכה, מכוסים בשעוונית, עם מיכלי מלח ופלפל פתוחים שאתה צובט את תוכנם בין שתי אצבעותיך, ובפתח המסעדה הזו מסתובבת לה „שווארמה" עתירת ריחות ומעלית רמקול המגיר לרחוב מוסיקת „שמאלץ" יוונית. סביב השולחנות יושבים להם גברים שלא מקפידים על תגלחת בזמן, בוצעים לחם לבן טרי, טובלים את הבצעים באגמי השמן של סלט אענבניות, נוגסים מרבעי בצל סגול, שואבים ממרק השעועית החומה, נהנים מהטעם, מהמראות, מהקולות. לסתותיהם נעות בשקיקה ורגליהם טופפות בקצב המנגינה.

אז אם אתה „שבור" על שווקים, תרשום לך את הכתובת: השוק של סלוניקי, במרכז העיר.

ושוב הים הפתוח ושוב האיים ולשונות יבשת וגבעות רחוקות, מכוסות ערפילים, אתה שט בעקבות האיים והמפרצים כמו מחזר ההולך בעקבות נערות שטרם הכיר, שטרם פגש. מחפש את מקומן, את מראן, את ריחן, את הנתיב האמיתי והמרנייק המוליך אליהן. ואם מצאת את הזווית הנכונה בין המפרש לבין הרוח, בין הקו שבמפה והנתיב שבמים – תגיע טוב.

מנחם תלמי ■

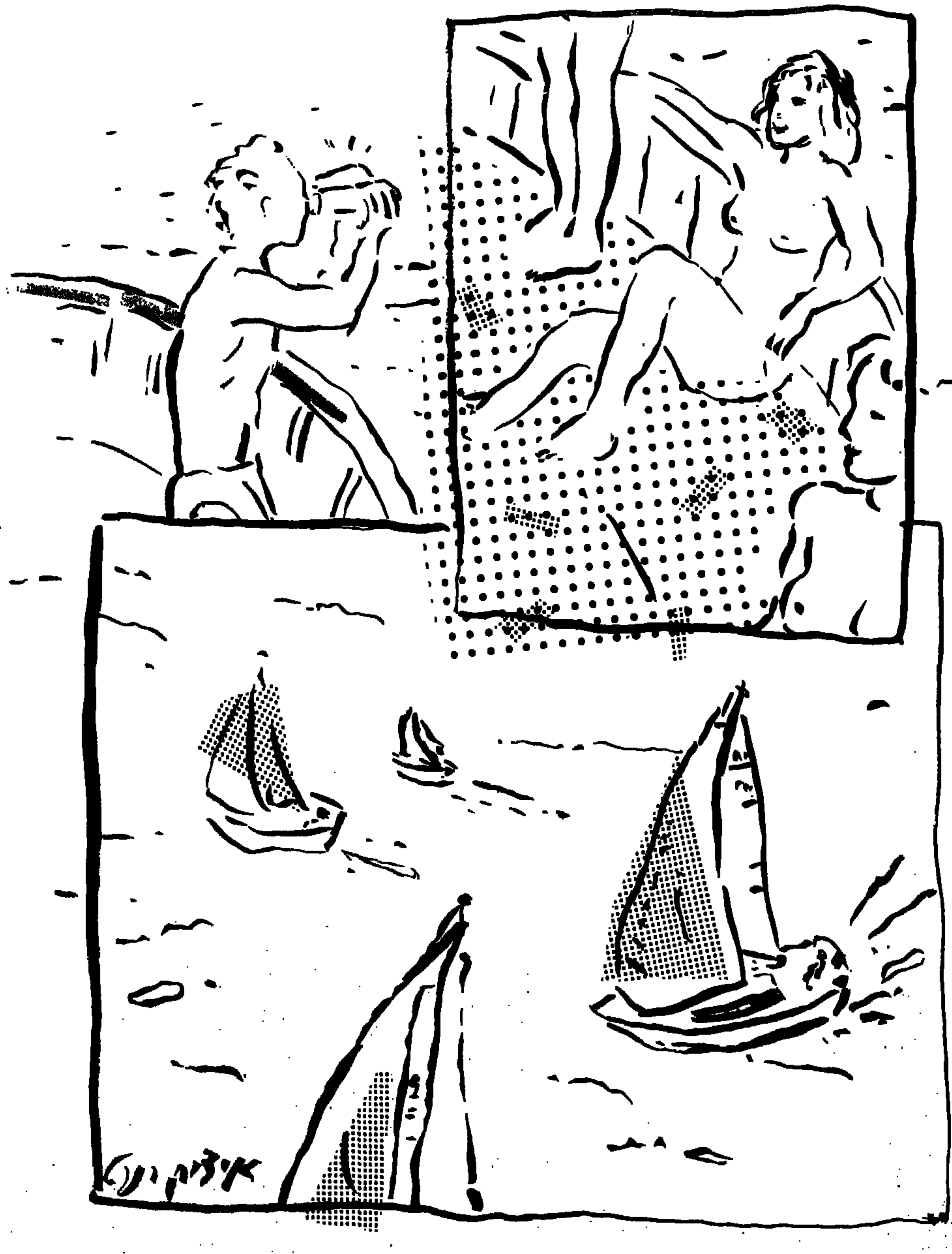

מכונית פתוחה, תרמית: הרפתקנית, אוהבת־טבע, הופעה ספורטיבית ומשיכה לאוויר החופשי

פולקסווגן

פתוח!!!

כפי שחשדנו כבר מזמן, דומה שנהגי המכוניות הפתוחות – קבריולה – הם, אכן, „נהגים מסוג אחר". כך עלה ממחקר שוק שנערך לא מכבר בחברת פולקסווגן. הקשר לטבע הבא לידי ביטוי במגע הבלתי־אמצעי שלהם עם האוויר הפתוח – מסמל בעיניהם את החירות האמיתית של הנהיגה. מנועים רבי־עוצמה, תאוצות ומהירויות סופיות גבוהות נחשבים בעיניהם כגורמים שוליים. נהג הקבריולה מוותר, קובע המחקר, על „התקדמות באמצעות הטכניקה" ומעדיף על פניה את נסיעת ההרפתקה בטבע החופשי.

הגיל הממוצע של נהגי הקבריולה הוא 32 שנים. קרוב למחציתם, בדיוק 46 אחוזים, הן נשים. כמניעי קניה עיקריים למכונית בעלת גג נפתח נמצאו הופעה ספורטיבית ויפה יותר, המושגת באמצעות נסיעה פתוחה באוויר החופשי.

בישראל יש הרבה אוויר חופשי, אקלים מתאים והרבה חובבי טבע, ולמרות זאת – מעט מאוד מכוניות פתוחות. השאלה „מדוע" נשאלת כבר שנים רבות. התשובה – נשארת פתוחה...

רנו

21, נכון לעכשיו

ב־19 ביוני 1986 בשעה 08.28 סובבה לראשונה מכונית רנו 21 את גלגליה במיפעל הנמצא בסנדוביל שבצרפת. שלושה וחצי חודשים לאחר תחילת הייצור, מוסרים מנהלי רנו, כבר נראה כי המכונית החדשה זוכה להצלחה מסחרית ותעשייתית. נכון לעכשיו, יוצאות בכל יום מבתי־החרושת 1605 מכוניות רנו 21, ובתום חופשת אוגוסט הצרפתית המסורתית, שאיננה פוסחת גם על תעשיית המכוניות במדינה זו, יתחילו בייצור רנו 21 נוורה (דגם הסטיישן).

25 המכוניות הראשונות מדגם רנו 21 שהגיעו לא מכבר ארצה נמכרו כמעט כולן.

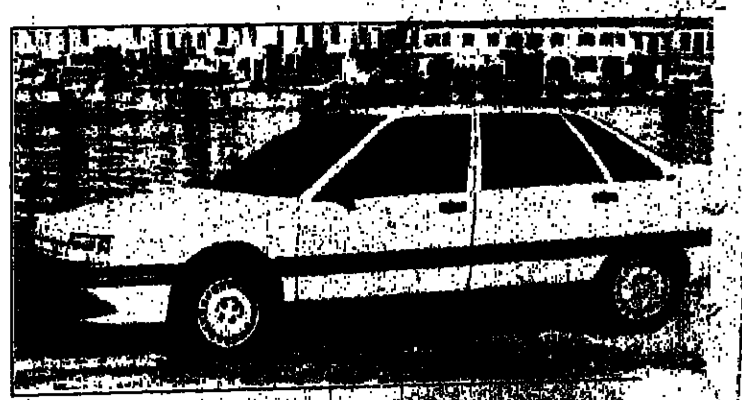

רנו 21: הצלחה מסחרית

אוסטין־רובר

שרות חדש

חברת המזרח לשיווק מכוניות (1984) בע"מ וחברת „פז" חברו יחדיו למבצע ראשון מסוגו בארץ לאספקת שירותי דרך וסיכה.

שתי החברות החליטו להפעיל תחנות שירות (לסיכה) וטיפולי דרך לבעלי מכוניות אוסטין־רובר (מיני מטרו, מונטגו, מאסטרו וכו'). התחנות תפעלנה כתחנות שירות מהיר, כך שהנהג יוכל לא רק לתדלק אלא גם לקבל שירותי סיכה וטיפולי עזר. תחנות פז המורשות במסגרת תוכנית זו תפעלנה תחילה באיזור גוש דן, ובעתיד הקרוב גם בכל איזורי הארץ.

התחנות יהיו פתוחות החל מ־07.00 בבוקר ברציפות במשך כל שעות היום, כך שבעלי מכוניות אוסטין־רובר יוכלו לקבל את הטיפולים המבוקשים גם בשעות לא שיגרתיות. העובדים בתחנות אלה עברו הכשרה מיוחדת לטיפול במכוניות „אוסטין".

גורדים

יש ביקוש

בשלושת החודשים הראשונים של שנת '86 הצטרפו 32,000 מנויים חדשים לחברת „שגריר". עופר ליאור, מנהל השיווק של החברה, מסר כי ברבעון הראשון של '68 הסתמן גידול של למעלה מ־30% ברכישת מנויים לעומת התקופה המקבילה ב־1985.

סקר שנערך בין הנרשמים העלה כי מדובר הן בנהגים „פרטיים" והן בציי רכב של חברות.

גם מחברת „לב מנוע" מוסרים על גידול בביקוש לשירותי הגרירה: מנכ"ל החברה, ברוך לוי, מעריך כי היקף הפעילות החודשית שלה הוא עתה למעלה ממיליון דולר. לדבריו, הביקוש גדל גם משום התנאים הנוחים שמציעות עתה חברות הגרירה למינויים, וגם בגלל הגידול במספר הנשים הנוהגות המבקשות להבטיח לעצמן שירותי דרך במקרה הצורך.

עצה

בדיקות־קיץ

מומחי חברת „לב מנוע" ממליצים לנהגים על שורת בדיקות ופעולות המוסיפות לבטיחות הנסיעה בקיץ הישראלי:

1. נקו ושטוף את כל המערכת בהתאם למצויין בספר הוראות היצרן. כך תמנע הצטברות חלודה וקורוזיה.

2. ברוק את צינורות הגומי וראה אם ישנם סדקים, דליפות או ריכוך יתר של הגומי. הקפד שהתפסנים יהיו מהודקים. החלף צינורות חשודים ורצוי שתעשה זאת כל שנתיים. הערה: דברים אלו מתיחסים גם לצינורות הגמישים של מחמם פנים המכונית.

3. ברוק את רצועת המאוורר, האם היא מתוחה די הצורך אך לא יותר מדי. עשה זאת ע"י לחיצת בוהן באמצע הרצועה. ה„שקע" צריך להיות עד 1 ס"מ. ברוק אם אין סדקים או שחיקה.

4. ברוק את גובה נוזל הקירור. אם הוא נמוך, עליך להוסיף מים. מומחי „לב מנוע" מזהירים: לעולם אל תפתח את מכסה הרדיאטור כאשר המנוע חם.

5. נקה את לב הרדיאטור („הכוורת") ע"י נישוף אוויר דחוס מכיוון המנוע והחוצה. הזיהומים הנתפסים כאן עלולים להוות חסימה לזרימת האוויר.

6. יש לשים לב במיוחד לשסתום מערכת איוורור בית הארובה. אם תזניח אותו, הוא עלול לגרום לשורה של תקלות: צריכת שמן ודלק מוגדלות, מנוע העובד בהילוך סרק בצורה בלתי אחידה, ושכבת שמן המכסה את המנוע.

אודי

שיא עולמי

אודי 200 קוואטרו, המשווקת בארה"ב בכינוי „אודי 5000CS", הציבה שיא מהירות עולמי למכוניות בעלות הנעה 4/4 – 332 קמ"ש. השיא הושג על־ידי נהג המירוצים האמריקני בובי אונזר במסלול המהיר טאלאדגה שבמדינת אלבמה.

במשך כל המבצע טסה האודי השחורה במהירות שעלתה לעתים על 321 קמ"ש והגיעה לשיא של 347 קמ"ש. מבחן זה הוא ראשון בשורה של מבצעים שמחלקת הספורט של אודי מתכננת לקיים בארה"ב, במטרה להשיג שיאים עולמיים נוספים לדגמי האודי קוואטרו.

המכונית שוברת השיא הונעה במנוע טורבו 2.2 ליטר, שהוא המנוע הסדרתי לדגם זה, אך ההספק שלו הועלה ל־650 כ"ס. יחד עם זאת השתדלו המארגנים שלא להכניס שינויים רבים מדי במכונית כדי לא להרחיקה מהמבנה הרגיל של הדגמים הנמכרים לציבור הרחב. כך למשל, הושארה בה תיבת חמשת ההילוכים המקורית, שהיא מן החזקות ביותר שפותחו מעולם.

פורד

נועלים

חברת פורד מציעה עתה באירופה את: דגמי אסקורט ואוריון עם אופציה למערכת החדישה ABS למניעת נעילת בלמים. מערכת זו פותחה במאמץ משותף של „לוקס גירלינג" וחברת פורד, כאשר המטרה היא להגיע למחיר נמוך ככל האפשר. עד עתה נמכרה המערכת כציוד סטנדרטי בדגם אסקורט RS טורבו.

הרופא והלב

פרס העבודה הוענק לא מכבר לפרופ' גדעון מרין, מנתח לב, האיש שהקים בחיפה מרכז לניתוחי לב פתוח בו בוצעו למעלה מאלף ניתוחים כאלה ביום, בשתי משמרות ■ סיפורו של אדם שפועל בקני־מידה ועל פי דחפים לא רגילים בישראל ■

פרופ' גדעון מרין (צילום: פול פלינג)

בניגוד לתפישה המקובלת, אולי, אני כרופא איני חושב שאפשר למדוד רפואה במושגי 'פריון' בעבודה. רופא עוסק כל שנותיו במקצוע שמטבעו – שיקולים של יעילות, כסף וחסכון – נדחקים בו הצידה לעומת סדרי חשיבות אחרים לחלוטין. אם אני יכול לשפר מצבו של חולה בעזר עשר שעות עבודה או השקעה של אלף דולר, אעשה זאת – אפילו זה 'בזבוז'. הרפואה בימינו אינה, לכן, מקצוע פרודוקטיבי מבחינת היעילות המסחרית".

זו השקפת עולמו של פרופ' גדעון מרין, ראש המחלקה לניתוחי לב בביה"ח „כרמל" בחיפה שלא מכבר היה בין זוכי פרס העבודה ע"ש נמיר. לכאורה, פרס העבודה נוגד תפישת־עולם זו. לכן הוא מעדיף ליחס את קבלת הפרס המכובד הזה לא לעצמו אישית, אלא לבניית מערכת כירורגית חשובה בצורתה והיקפה שגרמה לתהפוכה מוחלטת במוסד שבשלוש וחצי השנים האחרונות בוצעו בו למעלה מאלף ניתוחי לב פתוח בשתי משמרות ליום.

פרופסור גדעון מרין, נמרץ, גלוי, ישיר ואומר את שבליבו. „כולם גיבורים בפה", הוא אומר, ברצינות, „אבל במשך שנתיים וחצי, למשל, לא קיבל איש מאנשי הצוות שלי תשלום בעבור עבודה במשמרת שנייה".

במושגים של חברה מודרנית, חומרנית, אפילו רודפת כסף, גדעון מרין הוא איש מוזר. מועסק במרכזים רפואיים שונים בעולם, כל המישרות הבכירות פתוחות בפניו והוא מחליט יום אחד לעבור לחיפה ולפתח אגף כירורגי לניתוחי לב פתוח. „אילו רציתי להיות עשיר", הוא אומר, „לא הייתי נשאר בארץ, כי משנת עבודה אחת בבוסטון, למשל, בניתי כאן בית. השאלה היתה פשוט – היכן אני מעדיף לחיות".

מהשקפה זו לא רחוקה הדרך לתופעה מיוחדת נוספת: פרופסור מרין אינו מקיים פרקטיקה פרטית, המותרת לאיש במעמדו ומיושמת על ידי רופאים אחרים רבים. ההסבר פשוט: „למה שאקיים פרקטיקה פרטית? שיבואו אלי חולים כדי לשמוע שהם זקוקים לניתוח, או לבקש להקדים את התור שלמענו יש להמתין היום לפחות חמישה חודשים? זה לא קיים ולא יהיה וזה פשוט מיותר".

פרופסור גדעון מרין נולד בירושלים לפני 47 שנים, בביה"ח „הדסה", רפואה למד בביה"ס לרפואה בירושלים, ואת שרותו הצבאי עבר כאלוף־צפון, ממונה על כתבי הסתר של כל פיקוד המרכז. בגיל 22 התחתן עם לאה, בת גילו, אותה הכיר בעת שלמדה בירושלים פסיכולוגיה וסוציולוגיה, והם הורים לשלושה. ב„הדסה" התמחה תחילה בכירורגיה כללית, ואחר־כך עבר לניתוחי חזה ולב. החלטתו לפנות לשטח רפואי זה נחשבה בזמנו לצעד של „התאבדות מקצועית", משום שאז, בישראל, היה תחום זה עדיין ב„חיתולים". אלא שגדעון מרין לא ויתר. הנושא עניין אותו במיוחד משום שבניגוד לכירורגיה כללית – שהיא לדעתו „הרסנית" מטבעה ו„לא קונסטרוקטיבית" היות שאי אפשר לבנות בה אלא „לחתוך" בלבד – הענף בו בחר הבטיח להחזיר חולים לתפקוד הולם ונאות.

לאחר גמר התמחותו יצא להשתלמות נוספת במרכזים רפואיים שונים בארה"ב, וחזר לירושלים בעת מלחמת יום־כיפור. חצי שנה ניתח כלי דם וניתוחי חזה אצל פצועי צה"ל בביה"ח הצבאי ברפידים, ואחר־כך יצא להשתלמות ומחקר בחו"ל, הפעם לבוסטון.

כשהרגיש פרופסור מרין כי מיצה עצמו כראש החוג לכירורגיה בירושלים, החל הרומן שלו עם חיפה. עוד ב־1967 החלו גישושים עם המרכז הרפואי רמב"ם, אך אז עדיין ללא תוצאות. ב־1980 הציעה לו קופ"ח לפתוח מחלקה לניתוחי לב פתוח ב„כרמל", והוא נאות, רואה במשימה אתגר רציני וחשוב. אז התעוררו גם ברמב"ם, ומשבא לחיפה, שימש שלוש שנים מנהלן של מחלקות לניתוחי־לב פתוח וחזה ברמב"ם וב„כרמל". כשהתפטר מרמב"ם נשאר ב„כרמל" בו קיבל לאחרונה את פרס העבודה ע"ש נמיר בעבור הישגיו המקצועיים.

פרופסור מרין משתדל להפריד בין עבודתו לחייו הפרטיים, אך אין זו משימה קלה. 12 שעות עבודה ביממה הם עניין רגיל במקצועו, ומגיעה לו גם פינה משלו. לנוח, לפוש, לנקות את הראש. „אני אחד המאושרים שמקצועם הוא גם התחביב שלהם" הוא אומר בחיוך, ומבטיח כי הזמן שהוא מקריש לעבודה כמוהו כהתמסרות לתחביב.

כאשר אינו מותש לגמרי אחרי יום עבודה שקצבו, בדרך־כלל, רצחני ממש, הוא מאזין למוסיקה – בעיקר מוסיקה קאמרית – ואם היה חייב לבחור במלחין אחד היה בוחר בשוברט. כשנשאר פנאי נוסף הוא קורא ספרות עברית. בביתו, בשעות הערב, נהגה לעתים גם מהאזנה לרעייתו המנגנת בנבל.

אולי בניגוד למה שניתן לצפות מרופא־לב, פרופ' מרין דווקא אינו עוסק בספורט. הוא אינו שותה ואינו מעשן, וכדבריו, גם אינו משתמש במעלית („הטיפוס במדרגות הוא הספורט שלי"...). המסר שלו למעוניינים לשמור על לב בריא פשוט למדי: להקפיד על הרגלי חיים ותזונה נאותים מגיל צעיר, להימנע מצבירת עודף משקל, להישמר ממזון העשיר בשומן מן החי ולכסס את הרגלי האכילה עד כמה שניתן על צריכת חלבונים מן הצומח והרבה דגיים בתוספת פעילות גופנית מבוקרת, עישון הם מלהזכיר.

ויש לו חלום: להקים בארץ בית־חולים למחלות לב, שיהיה מרכז גדול ברמה בינלאומית. הוא משוכנע שהחלום ניתן להגשמה.

ראובן בן־צבי ■

טורבו ביתי

נסיעת מיבחן בדהייטסו שרייד טורבו ■ יש לה חסרונות, יש לה יתרונות, אך בסך הכל היא זוכה לציון חיובי בזכות ההגה הנעימה והבטוחה, אמינותה הרבה, פעולתו המדויקת של המגדש ואופייה השובב ■

כל נהג והרגלי הנהיגה שלו. כל נהג „רגיל" (ואין מדובר כאן בכתבי־רכב, נהגי־מירוצים ודומיהם) מגיע בחייו להכרות אינטימית וממושכת עם אחת־שתיים־שלוש־ארבע־חמש מכוניות (ובני המזל – אף יותר). יש בעלי סגנון נהיגה שקט, בטוח, נינוח, ויש רבים אחרים שסגנונם נמרץ ומהיר (במקרה הטוב) ואגרסיווי־בריוני (בהרבה מקרים אחרים...). אלא שכמעט כל נהג, שמתמזל מזלו ונופלת אל בין ידיו מכונית טורבו – מתחיל מיד להתייחס אליה בסגנון אלים, עם לחיצות גסות על דוושת הדלק.

כמו בכל מכונית המצויידת במנוע בעל מגדש, גם בעלי הדהייטסו־שרייד טורבו, הנושא שלנו לשבוע זה, מוכרחים להתרגל למצב חדש. והמצב הזה אומר שלמרות שאפשר בהחלט לנהוג במכונית טורבו כאילו לא היתה שונה מאחרות, הרי כמעט כל מי שמתיישב ליד ההגה של מכונית כזו נהפך מיד לנהג אלים. בצורה מסתורית כלשהי, מכוניות הטורבו משנות את אופיים של הנוהגים בהן, ולעתים השינוי קיצוני ממש. הסיבות לכך הן רבות, אך בין היתר ברור שהתופעה נתרחשת משום שמכוניות הטורבו הן כלי יוצאת מהכלל עצבניות, זריזות ומגיבות בשמחה לדרישות ספורטיביות, אפילו המוגזמות ביותר.

אני כותב מילים אלה כבאוזני עדיין מצטלצלת השריקה המשגעת של המגרש של דהייטסו־שרייד טורבו נהוגה על ידי אשה צעירה, אשר – עם ברק ניקי לאודה (נהג מירוצים) בעיניה, כמעט דרסה אותי לא מכבר כשחציתי כביש ברשלנות. רק קפיצה מטורפת לעבר המדרכה הצילה את חיי. אלכסנדר וירטינסקי, זמר הרומנסות הרוסי הרגול, אלילן של הנשים בשנות ה־20, נהג לשיר למעריצותיו המרובות: „אני רואה אותך/עושה לי את זה/ אני מבין אותך/ אני סולח לך". כיוון שאינני יכול לשיר לך – גברתי הנהגת בשרייד האפורה שמספרה שמור במערכת – אומר לך כמה מילים בפרוזה ידידותית: אין לי שום טענות כלפיך! אני בהחלט מבין אותך...

בעבר כבר הזדמן לי לנהוג בעשרות מכוניות מצויידות במגדש טורבו, מכוניות קטנות וגדולות, החל באודי 200 טורבו קוואטרו דרך פורשה 944, פורשה 911 טרגה, רנו 18, רנו פואגו, אונו טורבו, אוטוביאנקי Y 10 טורבו ובקרוב הובטחה לי פגישה לצרכי מבחן גם עם רנו 5 GT טורבו. לכל המכוניות הנ"ל, התברר לי, יש מכנה משותף שלא תמיד התבסס על הקשר טכני שביניהן, שהתבטא בעובדה שמגדש הטורבו נמצא מתחת למכסה המנוע של כולן.

המכנה המשותף ה„פסיכולוגי" טמון בעובדה שמכוניות טורבו דורשות מהנוהגים בהן דרישות מיוחדות, אולי אפילו „מחנכות אותם מחדש". משפחת מכוניות טורבו מגדלת את הנהגים שלה, וזה לא מתבטא רק בסגנון הנהיגה. בעלי מכוניות טורבו רוכשים מודעות מוטורית הרבה יותר עמוקה ומהירה מזו של שאר הנהגים, בעלי המכוניות הקונוונציונליות.

נכון, לעתים זה קורה משום שלכמה מהן אין עדיין תדמית אמינה, אבל תהיה הסיבה אשר תהיה – בעלי מכוניות טורבו גם נהפכים מהר מאוד למומחים – לא מעט בשל הסנוביות החברתית הכרוכה בבעלות על סוג רכב זה. בעיני ה„סנוביות" הזו דווקא חיובית. כך רוכשים מהר יותר את „שפת הרכב". רוצים דוגמה? „תראה", הם אומרים לי בטלפון, „כשאני נוסע ב־2500 סיבובי מנוע, השעון העגול של לחץ המגדש מצביע על שני שליש ולא יותר"... כדאי להוסיף גם שבעלי מכוניות טורבו מתבוננים בבעלי מכוניות „נטולות טורבו" בדיוק כפי שמביט בעליו של כלב גזעי שזכה בעשרות מדליות בתחרויות על שכנו, בעליו של כלב נחמד, ידידותי, נאמן אך בעל מוצא לא מוגדר...

מפתח: הדהייטסו־שרייד טורבו שנמסרה לי לנסיעת מיבחן היה מפתח זהוב, בעל עיצוב אלגנטי במיוחד. התחלה מבטיחה. המכונית עצמה – דו־צבעית. חלקה התחתון שחור, והעליון ארום. המושבים הקדמיים – מעוגלים, נוחים מאוד ומעוצבים היטב. נדמה כאילו „פילחו" היפנים אי־שם את המושב הגרמני המפורסם מתוצאת „רקרו", הבריחו אותו לארצם, פרקו אותו לחלקים ושיחזרו אותו בדייקנות היפנית שאין כדוגמתה. מושב כזה מאפשר ישיבה ספורטיבית נוחה גם בנסיעות ארוכות, וגם בסיבובים.

אני מזיז אותו לאחור ובודק אם נשאר קצת מקום לרגלי היושבים (דמיוניים לגמרי, כרגע) במושב האחורי – ובכן, מקום נשאר. (אלא שזו הנקודה בה נעוץ לכם עצה: אם יש לכם מכונית קטנה בעלת מגדש טורבו זעיר – אל תסיעו נוסעים מבוגרים במושב האחורי, אל תקחו טרמפיסטים וגם אל תפעילו את המזגן, כי עם משקל נוסף ובזבוז חבוחות הצנועים על הפעלת מערכת מיזוג האויר – המכונית לא תסע כמו טורבו, וחבל!).

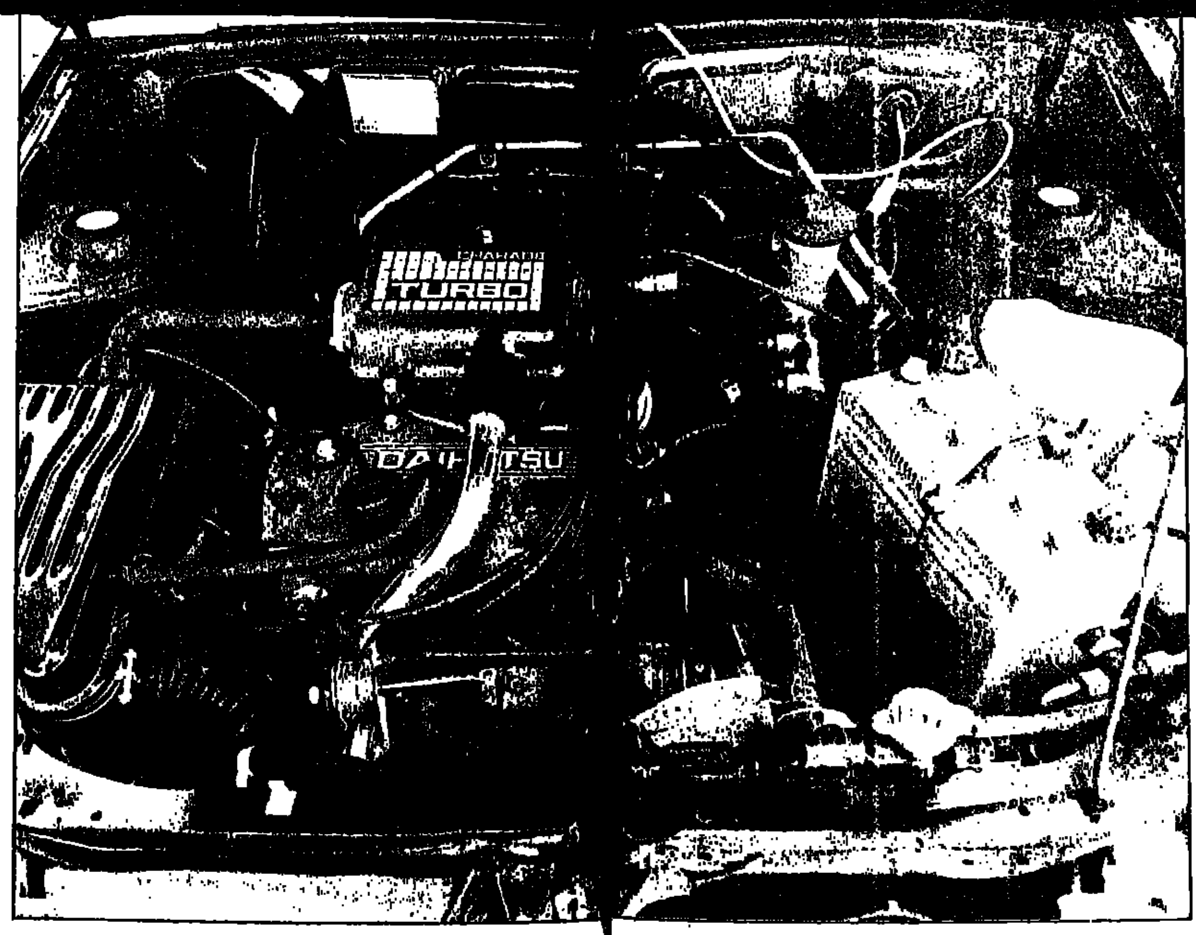

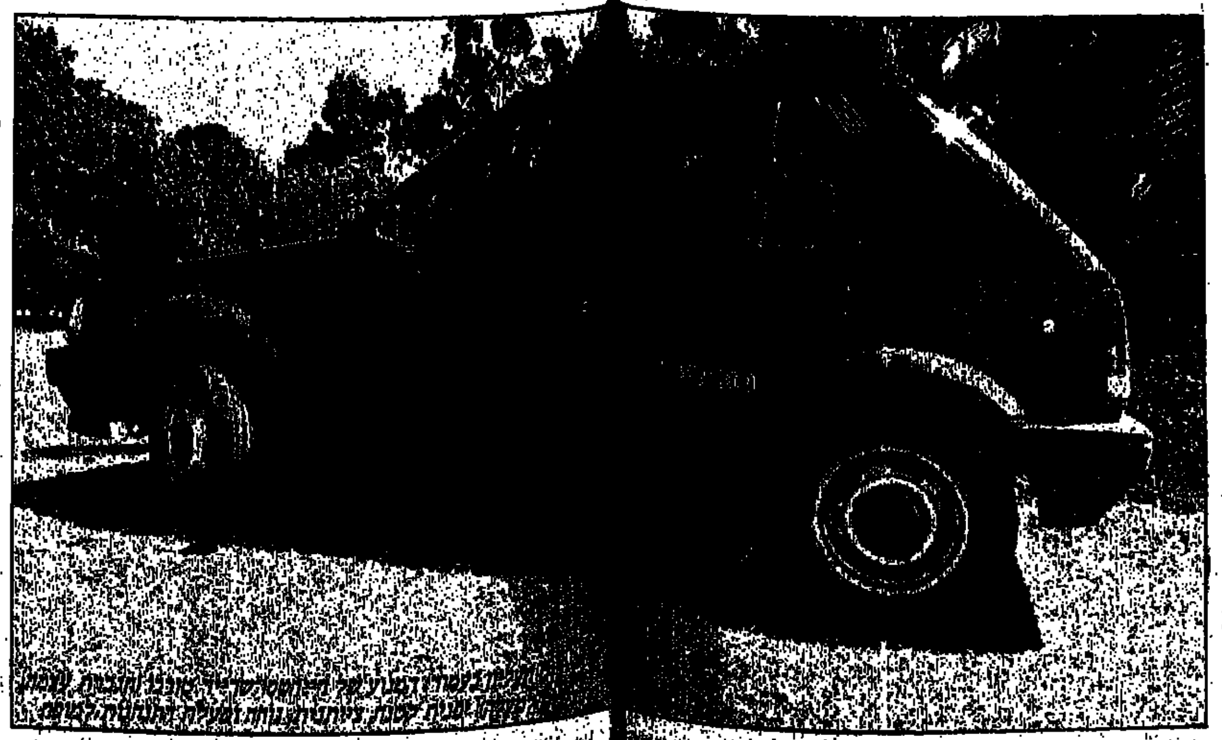

ההגה מעוצב יפה, בעל גודל נוח ומפתיע לטובה גם בכך שהוא אינו מסתיר את המחוונים, למרות שהשעונים – כמו בכל שרייד – נמצאים די עמוק בתוך הלוח. בין מד סיבובי־המנוע למד־המהירות נמצאת הנורה הירוקה הנדלקת ברגע שהמגדש נכנס לפעולה. אני פותח בנסיעה זהירה ומיד מגלה את התכונה הטובה ביותר של היפנית הקטנה הזו: הנורה המורה על הפעלת הטורבו דולקת יפה כבר „באמצע" המהלך הראשון! כבר נהגתי בכמה מכוניות טורבו כהן דבר זה לא קרה. לא פעם גיליתי שהמגדש נכנס לפעולה רק „באמצע" המהלך השני.

מכונית טורבו מזנקת הרבה יותר טוב מאחיותיה „נטולות המגדש" הרומות לה בגודלן ובמשקלן. אלה בדרך־כלל נשארות מאחור, והעובדה הפרוזאית הזו גורמת למצב שבו – נסיעה עירונית די עצלנית במכוניות טורבו – מביישת את הנהגים האחרים הפוזלים בקנאה לעבר אחיהם המהיר מהם, הדוהר על סוסי טורבו חזקים. לרוב גם אין כל בעייה לזהות אותו אפילו בחנייה, היות שמכוניות הטורבו כה גאות בהשתייכותן המשפחתית עד שאחוריהן וגבן מלאות בכתובות המדגישות השתייכות זו.

גם דהייטסו־שרייד טורבו לא ויתרה על הפריווילגיה הזו, וה"turbo" שעליה בולט למרחוק. אני, במקום הכיתובים, הייתי מעריף, למשל, לראות על גלגליה חישוקים ספורטיוויים, רחבים וקלים יותר, שיתאימו לביצועיה בין רמזור לרמזור...

דייהטסו שרייד טורבו מוסיפה ל„משפחה המגודשת" גישה יפנית פרקטית: בות מוגבל, חסכון יחסי בדלק וחירוש משמעותי אחר נוסף וחשוב מאוד: אמינות. במקרה זה, שלא כמו במקרים אחרים שאת חלקם כבר הזכרנו בעמודים אלה, לא איבדה דייהטסו שרייד הטובה אף שמץ מאמינותה המפורסמת לאחר ש„נולדה מחדש" עם מגדש, היא גם השקטה בין מכוניות הטורבו הקטנות, בזכות הזהירות בשימוש במגדש, המחזק את המנוע בעל 993 סמ"ק מ־52 כ"ס (שרייד רגילה) עד 68 כ"ס.

אחיזת הכביש של דייהטסו טורבו דומה לזו (המצויינת) הזכורה לנו מנסיוננו עם אחותה, שרייד הרגילה, הלא־מגודשת. יש לה אותו הגה מדוייק ואותה התנהגות בפניות, שהיא (לדעתי) ההתנהגות הטובה ביותר בין כל היפניות שהכרתי, אפילו טובה יותר משל כמה ממתחרותיה האירופיות. בשרייד טורבו הותקן מוט מייצב קדמי, וכן נוספו לה בולמי זעזועים קשים יותר מהבולמים הסדרתיים, המאפשרים לנצל את כוחות המגדש גם בפניות חדות.

שימו לב: עזיבה פתאומית של דוושת הדלק המבוצעת באמצע סיבוב, גורמת להיגוי יתר. במצב כזה, החלק האחורי של המכונית מתחיל בלי בושה לברוח לכיוון הקו החיצוני של הפניה, כמו במכוניות בעלות הנעה קלאסית אחורית. נעילה נגרית של ההגה לכיוון הזנב הבורח, ולחיצה עדינה על דוושת הדלק, יאפשרו להמשיך בנסיעה המהירה עד סוף הסיבוב.

התנהגות זו של דייהטסו שרייד טורבו מתאימה יותר למכוניות ספורט אמיתיות, בעלות אמביציות מספירה גבוהה הרבה יותר מאשר אלו שהוקנו מלידה למכונית משפחתית קטנה כמוה. היא גם מתאימה יותר למכוניות שנולדו עם הרבה יותר כוח... במקרה של הדייהטסו, מעניקות תכונות אלה למי שנוהג בה תחושה נעימה של בטיחות אקטיווית.

ביצועיה אינם משגעים: מ־0 עד 100 קמ"ש היא מזנקת ב־12 שניות, ומגיעה למהירות מירבית של 165 קמ"ש. ובכל זאת, עם שלושת הצילינדרים שלה היא גמרה בכבוד במה ראלי בינלאומיים קשים, ביניהם גם ראלי הספארי בקניה הנחשב לקשה מכולם.

לסיכום: אינני מכיר הרבה מכוניות המבטיחות נהיגה נעימה ובטוחה כמו של דונה־שרייד, וזה הרבה מאוד – בעיקר בימים מעצבנים, איומים וטרופים אלה. בזכות כל התכונות הנ"ל אני מוכן לסלוח לה על כך שכאשר נכנסים אליה מרגישים בצפיפות מסויימת (כמו בכל היפניות), ועל כך שלטעמי – מרכיב הפלאסטיק שבריפודיה מכריז על נוכחותו בקול מעט רם מדי...

אדוארד אטלר ■

> ## מקום בשוק:
> במיכתר הנוכחי (והלא מגוון במיוחד, אם להתבטא בלשון המעטה) של מכוניות טורבו הקיים בשוק הישראלי, נראה שדייהטסו שרייד טורבו כבר הספיקה לתפוש לעצמה מקום גבוה למדי בסולם ה„רצויות". היא נחשבת לקנייה טובה.
> מכונית זו, בנפח מנוע של כ־אלף סמ"ק (993, למען הדיוק), מעניקה לבעליה ביצועים שהיו נחשבים טובים גם לגבי מכוניות (נטולות טורבו) בעלות נפח של 1600 סמ"ק ויותר, וזאת מבלי שתהיה פגיעה כלשהי באמינותה.

פרשייה

מבצע גארבו

מדוע האמינו הגרמנים – בתקופה הקריטית ביותר של מלחמת העולם השנייה – כי ביום הפלישה לאירופה לא ינחיתו בעלות־הברית את כוחותיהן בחוף נורמאנדיה אלא דווקא דרומה לקאלה? ■ התשובה לפרשיית־ביון מסתורית זו נחשפה רק לא מכבר כאשר המפתח, הסוכן שכונה „גארבו", התגלה בוונצואלה

מדוע נפתו הגרמנים להאמין כי ביום הפלישה לאירופה לא ינחיתו בעלות־הברית את כוחותיהן בחוף נורמאנדיה אלא דווקא דרומה לקאלה? בסוגיה הזו, הרת־הגורל והמרתקת, נשברו בעבר קלמוסים רבים. ברור כי מיפקדת הצבא הגרמני היתה סמוכה ובטוחה שכל התנועות הצבאיות בראשית יוני 1944 לעבר חוף נורמאנדיה אינן אלא גניבת־הדעת, והבריטים והאמריקנים ירכזו את המאמץ האמיתי במקום שהגרמנים סבורים היו שירכזוהו. נקל לשער מה היה קורה אילו ידעו הגנראלים של היטלר את כוונותיהם האותנטיות של יריביהם, ואיזו „קבלת פנים" היו מכינים, במקרה כזה, לצבא הפלישה.

מה הוליך את הגרמנים שולל? או נכון יותר, מי הוליכם? איזה שירות־ביון הצליח להערים עליהם, כיצד עשה זאת ובמי השתמש?

המחקר האחרון בעניין זה יצא לאור בלונדון לפני זמן־מה, ושמו „גארבו". יוצא ממנו כי האחריות לתעתוע במיפקדה הגרמנית מוטלת על ספרדי בשם חואן פוחול. חוקר ועתונאי בריטי בשם נייג'ל ווסט עלה על עקבותיו של האיש, נועד אתו ורשם מפיו את הסיפור המדהים.

מלחמת־האזרחים הספרדית בשנים 1936־9 היתה תבוסה לכוחות הדמוקראטיים והאנטי־פאשיסטיים. רק נחמות בודדות היו כרוכות במפלה הזאת. מיפקדת חיל האוויר הגרמני, למשל, הסיקה את המסקנה הלא־נכונה מאותה מלחמה במה שנוגע לעיצוב מפציצים, ומשום כך הפסידה ב„מערכה על בריטניה". אבל היתה למלחמת־האזרחים גם תוצאה נוספת, אישית מאוד. חואן פוחול גארסיה עשה, במרוצת המלחמה, שנה של חיי מיסתור בבארצלונה, בירת קאטאלוניה הרפובליקנית, והשנה הזאת איפשרה לו להיות לאחת ההצלחות החשאיות הסנסאציוניות ביותר במלחמה גדולה יותר.

פוחול, בן למשפחה קאתולית, נולד ב־1912 בבארצלונה, שם בילה את ילדותו. לפרנסתו ניהל משק עופות והיה רחוק מכל עיסוק פוליטי. במלחמת האזרחים ניסה להיות נייטראלי, אך נאסר על־ידי המשטרה הרפובליקנית, נמלט והסתתר במשך שנה בדירתו של נהג־מונית ליד רציפי הנמל. לבסוף התגייס לצבא הרפובליקה ובהגיעו לחזית ערק לצד של פראנקו – ושם הוציא את ימי המלחמה מבלי לירות אפילו ירייה אחת. לאחר המלחמה נעשה למנהל של בית־מלון קטן במאדריד. הזמנים הקשים טבעו בו את חותמם ועוררו בנפשו שנאה לדיקטטורים. כשפרצה מלחמת העולם השנייה חיפש דרך לפגוע בגרוע שברודנים, בהיטלר, ועלה בידו לפלס מסילות ללבו של נציג הביון הגרמני הצבאי במאדריד, ה„אבווהר", ולרכוש את אמונו. כאן נפתחה האודיסיאה שלו.

מליסבון שבפורטוגאל היה פוחול משגר ל„אבווהר" דו"חות שמקורם כביכול באנגליה, מקום שם לא היה מעולם. הגרמנים האמינו לו, אפילו כשתיאר כיצד שיחר סווארים בנמל ליוורפול בקנקני יין. בנקודה זו ממשיך נייג'ל ווסט את הסיפור ומתאר בפירוט את מערך־המודיעין הסודי שהקימו הבריטים ליד לונדון. לאל־ידם של הבריטים היה לקרוא את הצפנים שבהם היו משדרים סוכני ה„אבווהר" מליסבון ומאדריד זה אל זה באלחוט, והם גילו עניין מיוחד בסוכן „אראבל" – הלא הוא פוחול.

הביון הבריטי הצליח לאתר את „אראבל", הביאו בחשאי לאנגליה ונוכח לדעת שהוא עויין לפני ולפנים למעצמות „הציר". הוחלט איפוא להשתמש בו כבאחד הצינורות המרכזיים להונאת היטלר ביחס לאסטרטגיה של בעלות־הברית. באם־איי 5 הגיעו למסקנה כי פוחול הוא שחקן כה מעולה, שהדביקו לו שם־צופן „גארבו" בעקבות השחקנית המהוללת.

ואכן, באמצעות „גארבו" עלה בידי הבריטים לשכנע את המיפקדה הגרמנית העליונה – ויותר מזה את היטלר בעצמו ובכבודו – כי המאמץ המרכזי של בעלות־הברית במערב ב־1944 יכוון למקום שבו ציפו לו הגרמנים, כלומר דרומה לקאלה, ואילו כל השאר אינו אלא הסחה. „אינני יכול להגזים בערך המכריע שנודע לאיום־ההטעייה החיוני הזה", כתב לאחר־מכן הגנראל אייזנהאואר, המצביא הראשי של כוחות בעלות־הברית, „והוא אומנם הביא לנו תועלת עצומה".

לאחר שנסתיימה המלחמה חמק פוחול לוונצואלה וקיווה להעלם לגמרי מעיני הציבור. הופצה שמועה שהלך לעולם שכולו טוב, אבל נייג'ל ווסט, שאינו יודע לאות, חשף אותו ממקום־מחבואו והביא אותו ללונדון לפגישה מחודשת עם שרידי מעסיקיו הבריטיים, הציג אותו לפני הדוכס מאדינבורו – בעלה של מלכת בריטניה – ושיכנע אותו, סוף סוף, לפרסם את סיפורו.

משה דור ■

הפלישה הגדולה: המאמץ הצליח, בין היתר, הודות למבצע ההטעייה

מידע לצרכן

מאת: יואב עופר

שרותי רכב: במי כדאי להעזר

„מועדון הרכב 86" מתחיל לפעול. החל מגליון זה יוכל הצרכן המתלבט להעזר בשרותיו המיוחדים שבמסגרתם יסופק מידע חשוב על נותני שרותים שונים בענף הרכב. בעלי העסקים שהצטרפו למועדון הינם המייצגים החיוביים של הענף שהוא תחרותי מיסודו וגורם הרבה כאב ראש לצרכן. כדאי להתייחס ברצינות למידע כאן.

חשמלאות רכב רפי גרשון

מוסך מרכזי לחשמלאות רכב מכל הסוגים בבאר־שבע. בעליו, רפי הוא איש מקצוע מנוסה. המוסך משמש גם סוכן בלעדי בבאר־שבע והדרום למצברי גולד (מארה"ב) ומצברי סטקו הצרפתיים. בדיקה שלנו גילתה מיומנות רבה כאן. כדאי להעזר בשרותיו. רח' הנגרים 12 באר־שבע, אזור התעשיה (ליד קריסטל), טלפון: 057-74782.

מוסך שרותי ציח – אשקלון

אחד המוסכים הפרטיים הגדולים ביותר בארץ, מטפל בעיקר בשלוש חברות: פורד, סוזוקי וקרייזלר, ג.מ. ואוסטין. המוסך מעסיק 40 איש ושטחו 5 דונם. כולו על טהרת הכחול־לבן (למי שמבין...). בין הבודדים בארץ שהוא גם ממוחשב. יש במוסך 4 מחלקות: פרטי, משאיות, מלגזות וטרקטורים, הוא מנוהל ע"י נפתלי מתי, מוותיקי הענף. אזור התעשיה אשקלון, טל. 051-24431.

מוסך רנו חדרה

תושבי חדרה וכל הסביבה יודעים שהמוסך של אלי בן־דוד העוסק בתיקוני מכונאות לכל סוגי מכוניות הרנו הוא אמין ומיומן ביותר. אלי עצמו, ותיק מאד במקצוע ובעל ידע רב דואג להרגשתם הטובה של לקוחותיו הרבים ע"י התייחסותו המכובדת אליהם. להפקיד מכונית בידיו האמונות פירושו בטחון מוחלט שהתיקון אכן יהיה מושלם. זוהי התרשמותנו. רח' מייזר אזור התעשיה, חדרה, טלפון: 063-36275.

אוטו טסט – חיפה

מכון לרישוי רכב, בדיקות עשן ובדיקות לפני קניה, עם הציוד המשוכלל בארץ. מוסך מוסמך ומורשה לרנו וסובארו ע"י משרד התחבורה וגם החברות עצמן. העובדים בעלי ידע מקצועי רב. הציוד משוכלל וחדיש, יחס אדיב ונאמן ללקוח. ותק של 22 שנים. כדאי להעזר בשרותי המקום הזה. רח' אדיסון 7, מפרץ חיפה, טלפון: 04-726234.

אורנון שיווק מצברים וחלפים בע"מ

בענין מצברים אנחנו ממליצים להעזר בשרותי חב' אורנון, המשווקת מצברים לרכב של אטלס, חלפים אחרים בשיווק החברה – מיכללים חשמליים משופצים לרכב כמו אלטרנטורים, סטרטרים, דינמו, מגעי מגבים ועוד. אף הם באחריות מלאה. באורנון מוכרים גם ראשי מנוע המחודשים ע"י חב' מיכאל, שהיא המובילה בענף. רח' הסדנא אזור התעשיה תלפיות, ליד תכן, טלפון: 02-714961.

מוסך מושיקו

הירושלמים כבר מכירים את המוסך, שהוא מורשה ומרכזי למכוניות אלפא־רומיאו, אבל מבצעים בו גם תיקוני מכונאות לכל סוגי הרכב. בעל המוסך, מושיקו, ידוע כבר־סמכא בכל הקשור למכונאות רכב ורבים פונים למוסך הזה כדי לזכות בשרותיו. עתה במבצע 5% הנחה מיוחדת לחברי גרין־קארד. רח' בעלי־מלאכה 8, תלפיות, אזור התעשיה, ירושלים. טלפון: 02-716321.

מוסך מהיר

אחד המוסכים הותיקים בירושלים, קיים משנת 1962. עוסק בפחחות וצביעת כל סוגי הרכב. הבעלים, אלי וזהר מומחה עם הרבה נסיון, גם מטפלים בקוסמטיקה הנילודית למכונית: חלודה, פוליש, ווקס וכד'. המוסך הזה מומלץ ביותר, בהיותו אמין ביותר. יד חרוצים 14, בחצר של בנין סולנת, טלפון: 02-714903.

מוסך השלושה־מכון אגזוזים

הכתובת הבטוחה לאגזוזים באזור המרכז היא של מוסך השלושה, המנוהל ע"י איציק, שהוא מומחה וידוע בנושא. במוסך הזה משפצים, מתקנים ומרכיבים באחריות מלאה אגזוזים לכל סוגי הרכב: לרבות משאיות. (למשאיות יש מוסכים בודדים כאלה). השרות מאד מהיר. רח' הפלד פינת המלאכה, אזור התעשיה חולון. טלפונים: 5560195-5592217.

מוסך רן – רווה את נביאן קרית־מלאכי

בקרית מלאכי יש מוסך לפחחות וצביעת רכב בשם רן. מסתבר, שבעלי המוסך שהם ותיקים מאד בעיסוקם, מבצעים את העבודה במיומנות רבה ועדותם של הלקוחות הרבים חד משמעית בענין הזה. הצביעה כאן נעשית בתנור מיוחד העושה את העבודה מושלמת, המוסך משרת בנאמנות את תושבי כל הסביבה. אזור התעשיה, ליד סלולות הדרום. קרית מלאכי, טלפון: 055-82688.

בריזה

אצל בריזה מתקינים מזגנים לכל סוגי הרכב. המזגנים הם של אלכס אוריג'ינל הידועים בטיבם ובאיכותם המיוחדת במינה. לרכב מסחרי מתקינים כאן מזגנים של רב־קר. בריזה הם הסוכנים הבלעדיים לאזור ירושלים של שתי החברות האלה. מתקינים מזגנים גם לאוטובוסים. עבודתם דייקנית ואחראית ביותר. עטרות, אזור התעשיה, טלפון: 02-853707.

מועדון גבר לענין לקוראי מעריב

מועדון הרכב 1986

בברכת המועצה הלאומית למניעת תאונות

כרטיס טיסה ל"גראנד פרי".

הגרלה בין הקונים בבתי העסק המתפרסמים במדור זה

הגרלה שבועית לחברי מועדון הרכב בלבד. פרטים בבית העסק!

מוסך המוסיקה
שרות מוסמך
לאלפא רומאו
תקון כל סוגי רכב
ירושלים – תלפיות,
בעלי המלאכה 8
טל' 716321

אורנון
שוק מצברים וחלפים
חלפים חשמליים
משופצים לכל סוגי הרכב
ירושלים – א.ת.
תלפיות (ע"י תכן)
02-717322 714961

צמיגי דוידי
שירות לילה מיוחד
איזון גלגלים ממוחשב
ירושלים
א.ת. תלפיות
(ליד דינמומטר)
טל. 02-711361

אלי את שלמה
יבוא חלקים חדשים
ומשומשים לרכב
על כל קניית מנוע –
הרכבה חינם
ירושלים – הרגה 4
02-723272

תחנת "פז"
גבעת שאול
ירושלים
באוירה נעימה
שרות אדיב ומהיר
טל. 02-620150

מוסך המהיר
פחחות וצבע לכל
סוגי הרכב
★ צביעה בחדר אטום
★ נסיון 30 שנות עבודה
ירושלים – יד חרוצים
14, תלפיות
(בחצר פולגת)
טל': 02-714903
אלי זוהר

מבצעי מכירות מפתיעים:
★ צמיגים רדיאלים כחול לבן
★ צמיגים תוצרת חוץ ★ שרותי
איזון גלגלים ★ גינטים מגנזיום לכל
סוגי הרכב ★ הכנת הרכב לטסט
טל. 333511

תל אביב
204494

ענק
מומחים להרכבת ארגזים
תקניים לטנדרים
בהשגחת מכון התקנים
רח' העבודה 43
א. התעשיה בת-ים.
טל. 5518159 5516282

השכרת רכב
10,000 ספיל
עסקות לרכב
יחיד למכוניות
ירושלים 16
טל 800938

★ מבחר גדול של רדיו ורדיו-טייפ.
★ מערכות אזעקה ★ מבחר מגוון של
אביזרים לרכב במחירים ללא תקדים!
ים, אגריפס 84 (מאחורי מסעדת
סימה) טל': 02-244133

בדיזה
סוכן בלעדי למזגני אלכס ורב-קר למסחריות
ירושלים, א.ת. עטרות,
טל. 02-853707

מוסך אלשיך יחיא

מומחה
לכיווני פרונט
ישור מתלים
איזון גלגלים אלק'

מבצע 15%

בן אביגדור 17 - ת"א
339295

"אונו"
תחנת דלק בע"מ
★ תדלוק ★ סיכה ★ רחיצה
★ אביזרי רכב
מכבדים ישראכרט
וגרין-קארד
דרך לוי אשכול 177
ק.אונו טל. 353138

מוסך המוצץ דוד
★ פחחות ★ תיקוני
פיברגלס (בלעדי)
★ צביעה בתנור
באר שבע – א. התעשיה
ביהן וסקו 10
טל' 70216

באר שבע
057-78038

מוסך האחים כהן
שרותי מכונאות רנו
א. תעשיה
(מול בייח קריסטל)
ב"ש – טל. 057-76316

מוסך ש.ר.ד.
שרותי רכב פורד
בהנהלת אלי לוי
ב"ש – דרך חברון 6
טל' 057-39176

מוסך שמעון סרויה
פחחות וצבעות
א. תעשיה
(מול בייח קריסטל)
ב"ש – טל. 057-77120

חבלם בנגב בע"מ
יצור וחידוש
מכללים לרכב
ב"ש – א. תעשיה
דרך חברון
טל' 057-39448-74077

רפי את גרשון
חשמלאות רכב בע"מ
באר שבע
רחוב חנגרים 12
טל' 057-74782

אקספרס
אוטו-ריפוד
צלונים, סככות, ריפוד מכוניות
ברזנטים, בידוד מנועים נגד
חום ורעש.
א. תעשיה נתניה,
פנקס דוד 6.

זברה
מוסך
לצביעת רכב
★ צביעה בצבעים מקוריים.
★ עבודה אחראית ואמינה.
★ לרגל חשיפוץ במוסך שי
חינם לכל צביעת רכב.
נתניה, אזוחיית הישן,
מול משרדי הרישוי
טל. 053-27208
זברה בהנהלת פרדי
הפתעות לכל
מביא מודעה זו!

נתניה
053-4246

רדיאטור חדרה
ניקוי, תיקון
שיפוץ רדיאטורים
ואגוזים.
חדרה – א.תעשיה
(ליד קליין), ת.ד. 175
טל' 063-33706

מכון מוסך אוטו טסט
רשוי לכל סוגי הרכב
מוסך מורשה
לרנו וסובארו
מפרץ חיפה
טל' 726234

חיפה
04-674365

מרכז החלפים
חלקי חילוף משומשים
לכל סוגי הרכב
צומת מסמיה
טל': 055-83077

אשדוד
055-24910

מוסך מורדכי לפחחות רכב
★ ביצוע כל עבודות
פחחות לרכב.
★תיקוני פיברגלס.
★שרות מהיר ואדיב
נתניה
א. התעשיה
טל. 053-38945

תחנת דלק
אום אל פחם
מסעדת חילמי
טל. 063-52051

השלושה
מכון לאגזוזים
א.ת. חולון
רח' חפלד, פינת
רח' המלאכה
(ליד הדיראן)
טל': 5560195,
5592217
הנחה 10%

מוסך רון
רווה את נביאן
פחחות וצביעת רכב
בתנור בצבעים
אורגינליים.
מוסך מורשה
לתאונות קשות.
הרכבת אגזוזים.
אזור התעשיה
ק. מלאכי
טל' 055-82688-83666

מוסך מורשה
טיפולים ותיקונים:
פורד, אוסטין, סוזוקי, ג.מ.ס.
אשקלון – מול בית השוחר
טל' 051-24431

משה – קור
★ קירור
★ מיזוג אויר
★ מיזוג אויר לרכב
התקנה ושירות
חדרה –
הנשיא 10, טל. 063-36231

חיפה רדיו
אביזרי רכב
★ רדיו טייפ ★ אקולייזרים ★ מערכות אזעקה
★ פסי מגן ★ מראות ★ כיסויים ★ שטיחים.
★ ספוילרים
10% הנחה
יבנת ציון 11, ת.ד. 375, טל. 04-667556

צמיג-בן
אליהו דוד
מכירת צמיגים וחידוש
שרות תקרים
איזון גלגלים אלקטר
אשקלון
טל. 051-25848-25837

חשמלאות רכב "אוניברסל"
שרות לכל סוגי הרכב
אשקלון – א.ת.
רח' צה"ל
טל' 051-23271

מוסך רנו חדרה
בהנהלת אלי בן דוד
★ טיפולי 5,000 ו-10,000
★ בדיקה לפני קניה
★ תיקונים וטיפולים ברנו וסובארו
חדרה, א.ת. רח' יוסף מוזר
טל': 063-36275

אספלר בע"מ
צמיגן אליאנס – שמשון
תיקון תקרים, איזון
חדרה – טל. 063-30904

מועדון גבר לענין לקוראי מעריב

גבר לענין מדריך קניות עם הטבות וחויות ליודעים לחיות. בחסות גרין קארד – כרטיס החסכון שלך

כרטיס טיסה ללונדון כל שבוע!!!

את החשבוניות בצרוף המודעה משבוע הקניה יש לשלוח תוך 7 ימים מיום הקניה למשרדי גרין קארד בע"מ דיזנגוף סנטר 510 ת"א (כולל מס' הטלפון).
ההגרלות, הפרסים ודרך חלוקתם, נתונים לשינוי לפי שיקול דעת המועדון בלבד. כל קניה (חשבונית) נוספת תגדיל את סיכוייך לזכות.

בהגרלת מועדון גבר לענין, זכו בכרטיס טיסה ללונדון: דותן גבי ומרים מקיבוץ חולתה אשר קנו ב-
זוזו'ז הרהיטים
פתח תקווה

שרותי רדיו אלחוט בע"מ
מעבדה אזורית לתיקוני
טלויזיה צבעונית
ומקלטי וידיאו טייפ
מכל הסוגים
אחריות ★ שרות ★ בטוח
משרד: שער העמק 2 א', נתניה
מעבדה הרצל 100, נתניה (ליד תחנת דלק "פז")
טל. 053-40013

אחים פרישמן
☆ מכסחות דשא
☆ משורי גיזום
חומרי הדברה ודשנים, חומרי בנין
וציוד חקלאי
הכל תחת קורת גג אחת
אחים פרישמן
(בקרוב כל ציוד השקיה לחקלאים)
שד' בנימן 12, נתניה, טל 053-22485

נתניה
053-42462

"פאר"
המפעל הגדול בנתניה ליצור דודי שמש
מערכות פאר נושאות תו תקן
לקולטים • לדודים • להרכבה
מומלצת ע"י משרד האנרגיה
עבודות אינסטלציה וביוב

פז
תחנת "פז עיר" פ"ת
התחנה היפה בפ"ת
שרות עם חיוך
ואוירה נעימה
תחנת "פז עיר" פ"ת
דבוטינסקי 6 פ"ת.
טל: 9233923

פתח תקוה
03-916629

האחים עמר
★ פיצה ★ מלווח
★ בורקס ★צ'יפס בשקיות
עוגיות ★ גלידות ובורקס
במשקל לבית
1,000,000 שקל (ישן)
טל' 02-936069

זברה
מוסך לצביעת רכב
הפתעות לכל
מביא מודעה זו!
★ צביעה בצבעים מקוריים.
★ עבודה אחראית ואמינה
★ לרגל השיפוץ במוסך שי חינם לכל צביעת רכב.
חדש! חנות לאביזרי רכב
נתניה, אזוהיית הישן, מול משרדי הרישוי
זברה בהנהלת פרדי טל. 053-27208

סונול
תחנת דלק כפר קאסם
סמל האיכות והשרות האדיב
בעת המילוי – נגוב חלונות,
אשראי לסולר – עד 30 יום.
התחנה פתוחה 24 שעות
כפר קאסם. טל. 9360468

מיטב
יצרני אופנה
ואביזרים.
אישה של ריקי ויוסי
חדש! סריגי אישה בעיצוב בלעדי של יוסי
★ מבצע! על כל המלאי קניה מעל 300 ש"ח ב-3 תשלומים שווים
woman
רחוב שמואל הנציב 10,
נתניה טל: 053-44261

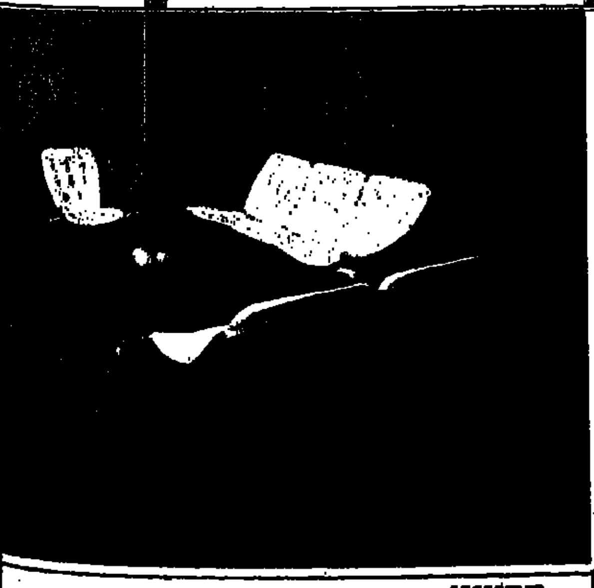

זוזו'ז הרהיטים
פתח תקווה, קרית אריה (צומת גהה),
9230133 ,9220288
סניף חיפה, צומת הצ'ק פוסט, 04-723093
פתוח כל שבוע במוצ"ש וחגים
מבצע!
כרטיס טיסה ללונדון

מוסך מסמיה בע"מ
מוסך מורשה לתיקונים כלליים
צמת מסמיה טל: 055-83568 צמת הרטוב טל: 02-916112-3-4

מבצע!
אכול חכה בכרטיס טיסה ללונדון

מסעדת חילמי, אום אל פחם טל: 063-52051

מסעדת גני אלאנדולוס
תחנת פז, דרך עכו צפת, כפר מאכר טלפון 04-919401

אכול במסעדת גני אלאנדולוס וטוס ללונדון

אשדוד
055-24910
אלך תעשיות
תוכנה ויצור
מכונות מגלטים וקפיצים
אשדוד טל. 055-35077